

32005R1698

21.10.2005.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 277/1

UREDBA VIJEĆA (EZ) br. 1698/2005**od 20. rujna 2005.****o potporama ruralnom razvoju Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR)**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegove članke 36., 37. te 299. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta ⁽¹⁾,

budući da:

(1) Politika ruralnog razvoja prati i nadopunjuje politiku potpore tržišta i prihoda zajedničke poljoprivredne politike i time pridonosi postizanju ciljeva te politike kako su navedeni u Ugovoru. Politika ruralnog razvoja uzima u obzir i opće ciljeve politike ekonomske i socijalne kohezije navedene u Ugovoru i pridonosi njihovom ostvarenju a u isto vrijeme ujedinjuje druge glave prioritete politike kako su navedeni u zaključcima Lisabonskog i Göteborgskog Europskog vijeća za konkurentnost i održivi razvoj.

(2) U skladu s Ugovorom, prilikom stvaranja zajedničke poljoprivredne politike i posebnih metoda za njezinu primjenu, u obzir se uzima naročita priroda poljoprivredne djelatnosti koja proizlazi iz socijalne strukture poljoprivrede i strukturalnih i prirodnih različitosti različitih ruralnih područja.

(3) Reforma zajedničke poljoprivredne politike u lipnju 2003. i travnju 2004. uvela je velike promjene koje će vjerojatno značajno utjecati na gospodarstvo diljem cijelog ruralnog područja Zajednice u smislu poljoprivrednih proizvodnih obrazaca, metoda upravljanja zemljištem, zapošljavanja i širih socijalnih i ekonomskih uvjeta u različitim ruralnim područjima.

(4) Djelovanje Zajednice nadopunjuje rad država članica ili mu nastoji pridonijeti. Partnerstvo bi se trebalo ojačati kroz dogovore o sudjelovanju različitih vrsta partnera uz potpuno uvažavanje institucionalnih nadležnosti država članica. Dotični partneri uključeni su u pripremu, praćenje i evaluaciju programiranja.

(5) Budući da cilj ove Uredbe, to jest ruralni razvoj, države članice ne mogu ostvariti u dostatnoj mjeri zbog veza između takvog razvoja i drugih instrumenata zajedničke poljoprivredne politike, zbog opsega različitosti različitih ruralnih područja i ograničenja financijskih sredstava država članica u proširenoj Uniji, a bolje se može ostvariti na razini Zajednice kroz višegodišnje jamstvo financiranja Zajednice i usmjeravanjem financiranja na njezine prioritete, Zajednica smije donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenom u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je nužno za postizanje tog cilja.

(6) Aktivnosti Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (u daljnjem tekstu EPFRR) i operacije kojima pridonosi moraju se slagati i biti usklađeni s drugim politikama Zajednice te biti u skladu sa zakonodavstvom Zajednice.

⁽¹⁾ Mišljenje od 7.6.2005. (još nije objavljeno u Službenom listu).

- (7) U svom djelovanju u svrhu ruralnog razvoja Zajednica brine o uklanjanju nejednakosti i promicanju jednakosti između muškaraca i žena te nediskriminaciji u skladu s Ugovorom.
- (8) Kako bi usmjerilo strateški sadržaj politike ruralnog razvoja u skladu s prioritetima Zajednice i time pogodivalo njezinoj transparentnosti, Vijeće bi trebalo prihvatiti strateške smjernice na prijedlog Komisije.
- (9) Na temelju strateških smjernica svaka država članica priprema svoj strateški plan ruralnog razvoja što čini referentni okvir za pripremu programa ruralnog razvoja. Države članice i Komisija trebale bi izvješćivati o praćenju nacionalne strategije i strategije Zajednice.
- (10) Programiranje ruralnog razvoja trebalo bi se slagati s nacionalnim prioritetima i prioritetima Zajednice i dopunjuje druge politike Zajednice, posebno politikom poljoprivrednog tržišta, kohezijskom politikom i zajedničkom politikom ribarstva.
- (11) Kako bi se osigurao održivi razvoj ruralnih područja nužno je usmjeriti se na ograničen broj osnovnih ciljeva na razini Zajednice povezanih s poljoprivrednom i šumarskom konkurentnosti, upravljanjem zemljištem i okolišem, kvalitetom života i proširenja proizvodnih djelatnosti u tim područjima, uzimajući u obzir različitost situacija, od udaljenih ruralnih područja pogođenih depopulacijom i propadanjem do prigradskih ruralnih područja pod sve većim pritiskom iz urbanih središta.
- (12) Postoji potreba za stvaranjem općih pravila za programiranje i revidiranje programiranja ruralnog razvoja, a u isto vrijeme osiguravanje odgovarajuće ravnoteže između osi programa ruralnog razvoja koji odgovaraju takvim osnovnim ciljevima. Trajanje programa bi trebalo biti sedam godina.
- (13) Kako bi se postigao cilj poboljšanja konkurentnosti poljoprivrednih i šumarskih sektora važno je stvoriti jasne razvojne strategije usmjerene povećanju i prilagodbi ljudskog potencijala, fizičkog potencijala i kakvoće poljoprivredne proizvodnje.
- (14) S obzirom na ljudske potencijale trebalo bi omogućiti niz mjera vezanih uz obuku, informacije i širenje znanja, ustrojavanje mladih poljoprivrednika, prijevremeno umirovljenje poljoprivrednika i poljoprivrednih radnika, korištenje savjetodavnih službi za poljoprivrednike i posjednike šuma te uspostavljanje upravljanja farmama, službi za pomoć farmama te savjetodavnih službi za farme kao i za šumarstvo.
- (15) U smislu obuke, informacija te širenja znanja, razvoj i specijalizacija poljoprivrede i šumarstva zahtijevaju prikladan stupanj tehničke i ekonomske naobrazbe, uključujući stručnost u novim informatičkim tehnologijama kao i određena znanja na područjima kvalitete proizvoda, rezultata istraživanja te održivog upravljanja prirodnim resursima, uključujući zahtjeve međusobne usklađenosti te primjenu proizvodnih praksi koje su usklađene s održavanjem i poboljšavanjem krajobrazu te očuvanjem okoliša. Stoga je neophodno proširiti djelokrug aktivnosti obuke, informacija te širenja znanja na sve odrasle osobe koje se bave djelatnosti vezanim uz poljoprivredu, hranu i šumarstvo. Ove aktivnosti pokrivaju pitanja poljoprivredne i šumarske konkurentnosti kao i ciljeve upravljanja zemljištem i okolišem.
- (16) Omogućivanje posebnih prednosti za mlade poljoprivrednike može pogodovati njihovom početnom ustrojavanju te strukturnim prilagodbama njihovih gospodarstava nakon početnog ustrojavanja. Mjera ustrojavanja uvjet je prilikom utvrđivanja poslovnog plana kao instrument koji s vremenom osigurava razvoj aktivnosti novog poljoprivrednoga gospodarstva.
- (17) Cilj je prijevremenog odlaska u poljoprivrednu mirovinu značajna strukturna promjena preuzetih gospodarstava kroz mjeru za ustrojavanje mladih poljoprivrednika prema zahtjevima te mjere, ili prijenosom gospodarstva s ciljem povećanja njegove veličine, također uzimajući u obzir iskustvo stečeno provedbom ranijih programa Zajednice u tom području.
- (18) Ako poljoprivrednici i posjednici šuma koriste usluge službi za upravljanje i savjetovanje, to bi im trebalo unaprijediti održivo upravljanje njihovim gospodarstvima. Korištenje usluga savjetodavnih službi za farme, predviđenih Uredbom Vijeća (EZ) br. 1782/2003 od 29. rujna 2003. o utvrđivanju zajedničkih pravila za planove izravnih potpora na temelju zajedničke poljoprivredne politike i o utvrđivanju određenih planova potpore poljoprivrednicima⁽¹⁾, pomaže poljoprivrednicima makar u ocjeni rezultata njihovog poljoprivrednoga gospodarstva

⁽¹⁾ SL L 270, 21.10.2003., str. 1. Uredba kako zadnje izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 118/2005 (SL L 24, 27.1.2005., str. 15.).

i u uočavanju nužnih poboljšanja u smislu statutarnih upravljačkih zahtjeva navedenih u toj Uredbi i standarda Zajednice koji se odnose na sigurnost na radnom mjestu.

- (19) Ustrojavanje upravljanja farmama, potpore za farme i savjetodavne službe za poljoprivrednike te za šumarstvo pomaže im prilagoditi, poboljšati i olakšati upravljanje i poboljšati opće rezultate njihovih gospodarstava daljnjim unapređivanjem ljudskog potencijala koji djeluje u poljoprivrednim i šumarskim sektorima.
- (20) S obzirom na fizički potencijal, potrebno je utvrditi niz mjera za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava, poboljšanje ekonomske vrijednosti šuma, povećanje vrijednosti poljoprivrednih i šumskih proizvoda, promicanje razvoja novih proizvoda, procesa i tehnologija u poljoprivredi i prehrambenom i šumarskom sektoru, poboljšanje i razvoj poljoprivredne i šumarske infrastrukture, obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala oštećenog elementarnim nepogodama, te uvođenje odgovarajućih preventivnih mjera.
- (21) Svrha je potpora Zajednice za ulaganja u farmemodernizacija poljoprivrednih gospodarstava kako bi poboljšali svoje ekonomske rezultate kroz bolje korištenje proizvodnih čimbenika uključujući nove tehnologije i inovacije koje pridonose kvaliteti, organske proizvode i proširenje proizvodnog programa na i izvan farme uključujući neprehrambene sektore i energetske usjeve kao i poboljšanje statusa poljoprivrednih gospodarstava u vezi sa sigurnosti za okoliš, sigurnosti na radnom mjestu, higijene i dobrobiti životinja, a u isto vrijeme pojednostavljenje uvjeta za ulaganja na farmi u usporedbi s uvjetima navedenim u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1257/1999 od 17. svibnja 1999. o potpori Europskoga fonda za smjernice i jamstva u poljoprivredi (EFSJP) ruralnom razvoju ⁽¹⁾.
- (22) Privatne šume imaju važnu ulogu u gospodarskoj djelatnosti u ruralnim područjima i stoga je potpora Zajednice važna za poboljšanje i proširenje njihove gospodarske vrijednosti, za proširenje proizvodnog programa i poboljšanje tržišnih mogućnosti u sektorima poput obnovljive energije, a u isto vrijeme za održavanje održivog upravljanja i višefunkcionalne uloge šuma.
- (23) Poboljšanja u preradi i promidžbi primarnih poljoprivrednih i šumskih proizvoda trebalo bi jpoticati putem

potpore za ulaganja usmjerene na poboljšanje učinkovitosti preradbenog i promidžbenog sektora, na promicanje prerade poljoprivredne i šumarske proizvodnje za obnovljivu energiju, uvođenje novih tehnologija i inovacija, otvaranje novih tržišnih mogućnosti za poljoprivredne i šumske proizvode, isticanje kvalitete, poboljšanje zaštite okoliša, sigurnosti na radnom mjestu, higijene i dobrobiti životinja kojima su cilj, općenito, mikro, mala i srednja poduzeća i drugi poduzetnici do određene veličine koji imaju bolju poziciju za povećanje vrijednosti lokalnih proizvoda, pojednostavljujući uvjete za potpore za ulaganja u usporedbi s uvjetima utvrđenim u Uredbi (EZ) br. 1257/1999.

- (24) U kontekstu povećane konkurencije važno je osigurati da poljoprivreda i prehrambeni i šumarski sektor mogu iskoristiti tržišne mogućnosti putem rasprostranjenih inovativnih pristupa u razvoju novih proizvoda, procesa i tehnologija. Radi toga trebalo bi poticati suradnju između poljoprivrednika i industrije za preradu hrane i sirovina te drugih strana.
- (25) Poljoprivredna infrastruktura i mjere obnove i prevencije u slučaju elementarnih nepogoda trebali bi pridonositi konkurentnosti osi poljoprivrede i šumarstva.
- (26) S obzirom na kvalitetu poljoprivredne proizvodnje i proizvoda trebalo bi osigurati niz mjera usmjerenih na ispunjavanje standarda na osnovi zakonodavstva Zajednice, čime bi se potaknulo sudjelovanje poljoprivrednika u programima za kvalitetu hrane i poticalo skupine proizvođača na informiranje i promotivne aktivnosti.
- (27) Cilj mjere za zadovoljavanje standarda jest promicati među poljoprivrednicima bržu provedbu traženih standarda temeljenih na zakonodavstvu Zajednice i to u vezi s okolišem, javnim zdravljem, zdravljem biljaka i životinja, dobrobiti životinja i sigurnosti na radnom mjestu i pridržavanje tih standardi od strane poljoprivrednika. Takvi standardi mogu poljoprivrednicima nametnuti nove obveze i u konačnici trebalo bi pružiti potporu za djelomično pokrivanje dodatnih troškova ili izgubljenog prihoda uslijed tih obveza.
- (28) Cilj mjere za pružanje podrške poljoprivrednicima koji sudjeluju u programima Zajednice ili nacionalnim programima za kvalitetu hrane jest pružiti potrošačima

⁽¹⁾ SL L 160, 26.6.1999., str. 80. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 2223/2004 (SL L 379, 24.12.2004., str. 1.).

jamstvo kvalitete proizvoda ili proizvodnog procesa koji se koristi kao posljedica sudjelovanja poljoprivrednika u takvim programima, postizanje dodane vrijednosti primarnih poljoprivrednih proizvoda i povećanje tržišnih mogućnosti. Budući da sudjelovanje u takvim programima može povećati troškove i obveze koje tržište ne može u potpunosti pokriti, poljoprivrednike bi trebalo poticati na sudjelovanje u takvim programima.

- (29) Postoji potreba za poboljšanjem svijesti potrošača o postojanju i specifikacijama proizvoda proizvedenih u skladu s gore spomenutim programima kvalitete. Trebalo bi pružiti potporu skupinama proizvođača kako bi informirali potrošače i promovirali proizvode nastale u skladu s programima kvalitete koje države članice podržavaju unutar svojih programa ruralnog razvoja.
- (30) Postoji potreba za omogućavanjem laganog prijelaza niza pojedinačnih mjera uvedenih Aktom o pristupanju iz 2003., posebice mjere o samoopskrbenj poljoprivredi i mjere o skupinama proizvođača.
- (31) Potpora posebnim metodama upravljanja zemljištem trebala bi pridonositi održivom razvoju poticanjem poljoprivrednika, a posebno posjednika šuma, na primjenu metoda korištenja zemljišta usklađenih s potrebom očuvanja prirodnog okoliša i krajobraza te zaštitom i unapređivanjem prirodnih resursa. Ona bi trebala pridonositi provedbi 6. Akcijskog programa Zajednice za okoliš i zaključcima Predsjedništva o Strategiji održivog razvoja. Ključna pitanja kojima se bavi su bioraznolikost, upravljanje lokalitetima Natura 2000, zaštita voda i tla, ublažavanje klimatskih promjena uključujući i smanjene emisije stakleničkih plinova, smanjene emisije amonijaka i održivo korištenje pesticida.
- (32) Šumarstvo je sastavni dio ruralnog razvoja i potpora održivom korištenju zemljišta trebala bi obuhvaćati održivo upravljanje šumama i njihovom višefunkcionalnom ulogom. Šume donose višestruku korist: daju sirovine za obnovljive i okolišu prihvatljive proizvode i igraju važnu ulogu u gospodarskom blagostanju, biološkoj raznolikosti, globalnom kruženju ugljika, ravnoteži voda, kontroli erozije i prevenciji prirodnih opasnosti, a nude i društvene i rekreacijske usluge. Mjere u šumarstvu trebalo bi usvojiti u Zajednici i državama članicama na međunarodnoj razini u svjetlu zadanih pothvata, a trebale bi biti zasnovane na nacionalnim i podnacionalnim programima država članica ili istovjetnim instrumentima, koje u obzir uzimaju obveze nastale na Ministarskim konferencijama o zaštiti šuma u Europi. Mjere u šumarstvu pridonose provedbi Strategije šumarstva Zajednice.

Takva potpora ne bi smjela narušavati konkurenciju i trebala bi biti neutralna prema tržištu.

- (33) Plaćanja za područja s ograničenjem u planinskim područjima i plaćanja u drugim područjima težih uvjeta gospodarenja trebala bi pridonijeti nastavku korištenja poljoprivrednog zemljišta, održavanju krajobraza kao i održavanju održivih sustava poljoprivredne proizvodnje. Potrebno je utvrditi objektivne parametre za određivanje razine plaćanja kako bi se osigurala učinkovitost takvog programa potpora i osiguralo postizanje ciljeva. Određene odredbe Uredbe (EZ) br.1257/1999 u vezi s potporom manje pogodnim područjima trebale bi ostati na snazi još određeno vrijeme.
- (34) Potpora bi se i dalje odobrvala poljoprivrednicima kako bi se nosili sa specifičnim nedostacima u tim područjima nastalim provedbom Direktive Vijeća 79/409/EEZ od 2. travnja 1979. o očuvanju divljih ptica ⁽¹⁾ i Direktive Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o zaštiti prirodnih staništa i divlje faune i flore ⁽²⁾ kako bi se pridonijelo učinkovitom upravljanju lokalitetima Natura 2000, a u isto vrijeme potpora bi trebala biti dostupna i poljoprivrednicima kako bi se nosili s nedostacima porječja nastalim provedbom Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike voda ⁽³⁾.
- (35) Agro-okolišna plaćanja trebala bi i dalje igrati istaknutu ulogu u potpori održivom razvoju ruralnih područja i odgovoru na sve veće zahtjeve društva za ekološkim uslugama. Trebalo bi i dalje poticati poljoprivrednike i ostale upravitelje zemljišta na služenje društvu u cjelini uvođenjem ili daljnjom primjenom metoda poljoprivredne proizvodnje usklađenih sa zaštitom i poboljšanjem okoliša, krajobraza i njegovih osobina, prirodnih resursa, tla i genetske raznolikosti. U takvom okruženju potrebno je posvetiti posebnu pozornost očuvanju genetskih resursa u poljoprivredi. U skladu s načelom zagađivač plaća takva bi plaćanja trebala pokrivati samo obveze koje prelaze relevantne propisane standarde.
- (36) Poljoprivrednike bi trebalo i dalje poticati na usvajanje visokih standarda dobrobiti životinja pružajući potporu poljoprivrednicima koji se odluče prihvatiti standarde stočarske proizvodnje koji prelaze relevantne propisane standarde.

⁽¹⁾ SL L 103, 25.4.1979., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 807/2003 (SL L 122, 16.5.2003., str. 36.).

⁽²⁾ SL L 206, 22.7.1992., str. 7. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br.1882/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 284, 31.10.2003., str. 1.).

⁽³⁾ SL L 327, 22.12.2000., str. 1. Direktiva kako je izmijenjena Odlukom br. 2455/2001/EZ (SL L 331, 15.12.2001., str. 1.).

- (37) Potpora bi se trebala odobravati za nepovratna ulaganja ako su ona nužna za ispunjenje obveza nastalih agro-okolišnim programima ili drugim agro-okolišnim ciljevima, ili ako ona na farmi povećavaju vrijednost javnih prostora područja Nature 2000 i drugih područja visoke prirodne vrijednosti.
- (38) Kako bi se pridonijelo zaštiti okoliša, prevenciji od prirodnih opasnosti i požara, kao i ublažile klimatske promjene, potrebno je proširiti i poboljšati šumske resurse prvim pošumljavanjem poljoprivrednog i nepoljoprivrednog zemljišta. Svako prvo pošumljavanje trebalo bi prilagoditi lokalnim uvjetima, uskladiti s okolišem i njime poboljšati bioraznolikost.
- (39) Agrošumarski sustavi imaju visoku ekološku i društvenu vrijednost kombiniranjem ekstenzivne poljoprivrede i šumarskih sustava, a cilj im je proizvodnja visoko kvalitetnog drveta i ostalih šumskih proizvoda. Potrebno je podupirati njihovo osnivanje.
- (40) Zbog važnosti šuma za uspješnu provedbu direktiva 79/409/EEZ i 92/43/EEZ trebalo bi odobriti posebnu potporu posjednicima šuma kako bi se nosili sa specifičnim problemima nastalim njihovom provedbom.
- (41) Potrebno je uvesti plaćanja za šumski okoliš za dobrovoljne obveze kako bi se poboljšala bioraznolikost, sačuvali visokovrijedni šumski eko sustavi te povećala vrijednost šuma u smislu erozije tla, održavanja vodenih izvora i kakvoće vode te u smislu elementarnih nepogoda.
- (42) Trebalo bi odobriti potporu za obnovu šumskih potencijala u šumama koje su oštećene elementarnim nepogodama i požarima te uvesti preventivne radnje. Preventivne protupožarne radnje pokrivaju područja koja su prema planovima za zaštitu od požara država članica svrstana u područja visokog ili srednjeg rizika.
- (43) Trebalo bi odobriti potporu vlasnicima šuma za neproduktivna ulaganja gdje oni nužno moraju udovoljiti zahtjevima zaštite šuma ili drugim ciljevima zaštite okoliša, ili u šumama kako bi se povećala vrijednost javnih prostora tih područja.
- (44) Kako bi se osigurala ciljana i učinkovita uporaba potpore upravljanja zemljištem na temelju ove Uredbe, države članice trebale bi odrediti područja za intervenciju pod određenim mjerama ove osi. Planinska područja i ostala područja težih uvjeta gospodarenja trebalo bi odrediti na temelju objektivnih zajedničkih kriterija. Stoga bi Direktive i Odluke Vijeća kojima se usvajaju popisi područja težih uvjeta gospodarenja ili kojima se izmjenjuju ti popisi u skladu s člankom 21. stavcima 2. i 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 950/97 od 20. svibnja 1997. o poboljšanju učinkovitosti poljoprivrednih struktura⁽¹⁾ trebalo ukinuti na kasniji datum. Područja Natura 2000 određuju se u skladu s direktivama 79/409/EEZ i 92/43/EEZ. Države članice trebale bi odrediti područja pogodna za pošumljavanje zbog okolišnih razloga, poput zaštite od erozije tla, prevencije od elementarnih nepogoda ili proširivanja šumskih resursa koji pridonose ublažavanju klimatskih promjena, te šumskih područja sa srednjim do visokim rizikom od šumskih požara.
- (45) Trebalo bi uspostaviti sustav kazni u slučaju kad korisnici koji primaju naknade po određenim mjerama upravljanja zemljištem ne udovoljavaju propisanim zahtjevima koji su navedeni u Uredbi (EZ) br. 1782/2003 na cijelom njihovom gospodarstvu, uzimajući u obzir težinu, stupanj, trajnost ili ponavljano nepridržavanje.
- (46) Postoji potreba da se promjene u ruralnim područjima poprate na način da im se pomogne proširiti poljoprivredne aktivnosti prema ne-poljoprivrednima te da se razviju ne-poljoprivredni sektori, promiče zapošljavanje, poboljšaju osnovne službe, uključujući lokalni pristup Informacijskim i komunikacijskim tehnologijama (IKT-i) i da se provedu ulaganja koja će ruralna područja učiniti atraktivnijima kako bi se okrenuo trend gospodarskog i socijalnog propadanja i depopulacija seoskih područja. Potrebno je također učiniti određene napore kako bi se poboljšao ljudski potencijal u ovom smislu.
- (47) Potporu bi trebalo odobriti i za druge mjere koje se odnose na šire ruralno gospodarstvo. Trebalo bi odrediti popis mjera na temelju iskustva Lider inicijative te uzimajući u obzir multi-sektoralne potrebe unutarnjeg ruralnog razvoja.
- (48) Provedba lokalnih strategija razvitka može pojačati teritorijalnu koherentnost i sinergije između mjera namijenjenih širem ruralnom gospodarstvu i stanovništvu. Stoga bi mjere koje se odnose na šire ruralno gospodarstvo bilo najbolje provoditi kroz lokalne razvojne strategije.

⁽¹⁾ SL L 142, 2.6.1997., str. 1. Uredba stavljena izvan snage Uredbom (EZ) br. 1257/1999.

- (49) Postoji potreba da se jasno odrede načela koherentnosti i komplementarnosti osi za poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima i proširenja proizvodnog programa ruralnoga gospodarstva drugim financijskim instrumentima Zajednice, a posebno onim za politiku koherentnosti.
- (50) Inicijativa za Leader, nakon što je prošla kroz tri razdoblja programiranja, postigla je razinu zrelosti koja ruralnim područjima omogućuje širu provedbu Leader pristupa u matičnom programiranju ruralnog razvitka. Trebalo bi osigurati prijenos osnovnih načela Leader pristupa na programe stvaranjem određene unutarnje osovine i odrediti lokalne skupine djelovanja i mjere koje će se podupirati uključujući sposobnost partnerstva, provedbu lokalnih strategija, suradnju, umrežavanje i usvajanje vještina.
- (51) Zbog važnosti Leader pristupa trebalo bi odvojiti znatan dio doprinosa EPFRR-a za tu osovinu.
- (52) EPFRR će kroz tehničku pomoć podupirati akcije koje se odnose na provedbu takvih programa. Na razini Zajednice osnovat će se mreža za ruralni razvoj kao dio tehničke pomoći opisane u članku 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1290/2005 od 21. lipnja 2005. o financiranju zajedničke poljoprivredne politike ⁽¹⁾.
- (53) Trebalo bi uvesti odredbe o dodjeli dostupnih sredstava. Takva bi sredstva trebala biti usklađena s financijskim predviđanjima za razdoblje 2007. do 2013. Ukupan iznos za ruralni razvoj trebao bi se dodjeljivati godišnje. Posebno bi se trebalo usmjeriti se na regije koje su prihvatljive sukladno Cilju konvergencije.
- (54) Vijeće bi trebalo odrediti iznos potpore Zajednice za ruralni razvoj na temelju ove Uredbe za razdoblje od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013., raspodjelu tog iznosa po godinama i minimalni iznos usmjeren u regije koje udovoljavaju uvjetima Cilja konvergencije u skladu s financijskim predviđanjima za razdoblje 2007. do 2013., te Međuinstitucionalni sporazum o proračunskoj disciplini i poboljšanju proračunskog postupka za isto razdoblje.
- (55) Godišnji odobreni iznosi za državu članicu za Cilj konvergencije prema Fondovima za dio koji dolazi iz orijentacijskog odjela EPFRR-a, Strukturnih fondova, Kohezijskog fonda (u daljnjem tekstu KF) i Financijskog instrumenta za upravljanje ribarstvom ⁽²⁾ (u daljnjem tekstu FIPR) trebali bi biti ograničeni maksimalnim iznosom određenim s obzirom na sposobnost apsorpcije određene države članice.
- (56) Trebalo bi objektivnom i transparentnom metodom utvrditi kriterije za indikativnu raspodjelu obveza izdvajanja dostupnih državama članicama.
- (57) Preko i iznad ovih iznosa države članice bi trebale računati na iznose u skladu s člankom 12. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1290/2005.
- (58) Iznose dostupne putem Fondova trebalo bi indeksirati na osnovu paušalnog iznosa za programiranje.
- (59) Stopu doprinosa EPFRR-a programiranju ruralnog razvitka potrebno je odrediti vezano uz javnu potrošnju u državama članicama, uzimajući u obzir važnost prioriteta dodijeljenog upravljanju zemljištem i okolišu, situaciju u regijama koje su prihvatljive sukladno Cilju konvergencije i prioritet dodijeljen Leader programu.
- (60) Kako bi smanjili specifična ograničenja i strukturne probleme u djelatnostima poljoprivredne proizvodnje i šumarstva i u dodavanju vrijednosti poljoprivrednim i šumskim proizvodima kao posljedice udaljenosti, izoliranosti ili zabačenosti, te ovisnosti ruralnoga gospodarstva o ograničenom broju poljoprivrednih proizvoda te kako bi promicali snažnu politiku ruralnog razvoja, potrebno je primijeniti posebne odredbe za određene mjere ruralnog razvoja kao i odgovarajuće stope sufinanciranja iz EPFRR-a u najudaljenijim regijama opisanim u Ugovoru te na otocima koje pokriva Uredba Vijeća (EEZ) br. 2019/93 od 19. srpnja 1993. kojom se uvode posebne mjere za manje egejske otoke u vezi s određenim poljoprivrednim proizvodima ⁽³⁾.
- (61) U skladu s načelom supsidijarnosti i uz mogućnost iznimki, potrebna su nacionalna pravila o utvrđivanju prava na potrošnju.

⁽¹⁾ SL L 209, 11.8.2005., str. 1.

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1263/1999 od 21. lipnja 1999. o Financijskom instrumentu za upravljanje ribarstvom (SL L 161, 26.6.1999., str. 54.).

⁽³⁾ SL L 184, 27.7.1993., str. 1. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1782/2003.

- (62) Kako bi se osigurala učinkovitost, nepristranost i održiv učinak pomoći od EPFRR-a, potrebne su odredbe koje jamče da su postupci vezani uz ulaganja trajni i koje onemogućavaju korištenje ovog fonda za uvođenje neljalne konkurencije.
- (63) Decentraliziranu provedbu djelovanja pod okriljem EPFRR-a trebala bi pratiti jamstva vezana posebno uz kvalitetu provedbe, rezultate, valjano upravljanje financijama i kontrolu.
- (64) Države članice bi trebale provesti mjere koje će jamčiti valjano djelovanje sustava upravljanja i kontrole. U tu je svrhu nužno utvrditi opća načela i osnovne funkcije koje svaki sustav upravljanja i kontrole mora osigurati. Nužno je stoga održavati odabir jedinstvenog upravnog tijela i odrediti njegove odgovornosti.
- (65) Svaki program ruralnog razvoja predmetom je odgovarajućeg praćenja koje provodi odbor za praćenje na osnovu zajedničkog okvira za praćenje i evaluaciju utvrđenog i provedenog u partnerstvu s državama članicama, kako bi se učinkovito zadovoljile specifične potrebe ruralnog razvoja.
- (66) Učinkovitost i utjecaj djelovanja pod okriljem EPFRR-a ovise i o poboljšanoj evaluaciji na osnovu zajedničkog okvira za praćenje i evaluaciju. Programe je potrebno posebno evaluirati u pripremi, provedbi i završetku.
- (67) Kako bi partnerstvo učinkovito funkcioniralo i promicalo djelovanje Zajednice trebalo bi, što je više moguće, objavljivati informacije o njemu. Za to su zadužene tijela koja upravljaju programima.
- (68) Ruralni razvoj kako je utvrđeno u ovoj Uredbi ima pravo na potporu države članice bez sufinanciranja Zajednice.
- Trebalo bi utvrditi određena pravila o državnim potporama s obzirom na gospodarski učinak takve pomoći te kako bi se osigurala usklađenost s mjerama kojima se utvrđuju prava na potporu Zajednice, uzimajući u obzir i iskustvo provedbe Uredbe (EZ) br. 1257/1999. Štoviše, trebalo bi ovlastiti države članice za dodjeljivanje državne potpore namijenjene dodatnom financiranju ruralnog razvoja za koji je odobrena potpora Zajednice sukladno postupku obavješćivanja u skladu s odredbama Uredbe kao dio programiranja.
- (69) Postoji potreba za usvajanjem pravila kako bi se omogućio prelazak s postojećeg programa potpora na novi program potpora ruralnom razvoju.
- (70) Novi program potpora opisan u ovoj Uredbi zamjenjuje postojeći program potpora. Stoga bi od 1. siječnja 2007. trebalo Uredbu (EZ) br. 1257/1999 staviti izvan snage uz iznimku određenih odredbi o područjima s težim uvjetima gospodarenja koja će biti stavljena izvan snage naknadno.
- (71) Mjere nužne za provedbu ove Uredbe trebalo bi usvojiti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za provedbu izvršnih ovlasti danih Komisiji ⁽¹⁾.
- (72) Europski gospodarski i socijalni odbor donio je mišljenje ⁽²⁾.
- (73) Odbor regija donio je mišljenje ⁽³⁾,

DONIJELO JE OVU UREDBU:

GLAVA I.

CILJEVI I OPĆA PRAVILA O POMOĆI

POGLAVLJE I.

PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Područje primjene

Ova Uredba:

1. Propisuje opća pravila o potpori Zajednice za ruralni razvoj koju financira EPFRR koji je osnovan Uredbom (EZ) br. 1290/2005.

2. Definira ciljeve kojima će pridonositi politika ruralnog razvoja.

3. Definira strateško okruženje za politiku ruralnog razvoja uključujući metodu za određivanje strateških smjernica

⁽¹⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

⁽²⁾ Mišljenje od 9. ožujka 2005. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽³⁾ Mišljenje od 23. veljače 2005. (SL C 164, 5.7.2005., str. 18.).

Zajednice u vezi s politikom ruralnog razvoja (u daljnjem tekstu strateške smjernice Zajednice) i nacionalne strateške planove.

4. Definira prioritete i mjere za ruralni razvoj.

5. Propisuje pravila o partnerstvu, programiranju, evaluaciji, upravljanju financijama, praćenju i kontroli na osnovu odgovornosti podijeljenih između država članica i Komisije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „programiranje”: proces organizacije, donošenja odluka te financiranja u nekoliko faza namijenjeno provedbi, na višegodišnjoj osnovi, zajedničkog djelovanja Zajednice i država članica kako bi se postigli primarni ciljevi EPFRR-a;
- (b) „područje”: teritorijalna jedinica koja odgovara razini 1 ili 2 Nomenklature teritorijalnih jedinica za statistiku (NTJS-razina 1 i 2) u smislu Uredbe (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o utvrđivanju zajedničke klasifikacije teritorijalnih jedinica za statistiku (NTJS) ⁽¹⁾;
- (c) „os”: koherentna skupina mjera s određenim ciljevima koji proizlaze izravno iz njihove provedbe i pridonose jednom ili više ciljeva navedenih u članku 4.;
- (d) „mjera”: niz aktivnosti koje pridonose provedbi osi kako je navedeno u članku 4. stavku 2.;
- (e) „aktivnost”: projekt, ugovor ili dogovor, ili druga radnja odabrana prema kriterijima predviđenim za određeni program ruralnog razvoja, a provodi ih jedan ili više korisnika u svrhu postizanja ciljeva navedenih u članku 4.;
- (f) „zajednički okvir praćenja i evaluacije”: opći pristup koji su razvili Komisija i države članice koji opisuje ograničeni broj zajedničkih čimbenika koji se odnose na osnovne situacije te financijsku provedbu, proizvode, rezultate i utjecaje programa;
- (g) „strategija lokalnog razvoja”: koherentni skup aktivnosti u svrhu postizanja lokalnih ciljeva i potreba koje se provode u partnerstvu na odgovarajućoj razini;
- (h) „korisnik”: subjekt, tijelo ili poduzeće, javno ili privatno, odgovorni za provedbu aktivnosti ili primanje potpore;
- (i) „javna potrošnja”: svaki javni doprinos financiranju aktivnosti čiji je izvor proračun države, regionalnih ili lokalnih vlasti, Europskih zajednica i svaka slična potrošnja. Svaki doprinos financiranju aktivnosti čiji je izvor proračun tijela javnog prava ili udruženja jedne ili više regionalnih ili lokalnih vlasti ili tijela javnog prava u smislu Direktive 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o koordinaciji postupaka za dodjelu ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi i ugovora o javnim uslugama ⁽²⁾ smatra se javnim doprinosom;
- (j) „Cilj konvergencije”: cilj djelovanja za najmanje razvijena područja i države članice u skladu sa zakonodavstvom Zajednice koje je mjerodavno za Europski regionalni fond za razvoj (u daljnjem tekstu ERDF), Europski socijalni fond (u daljnjem tekstu ESF) te KF-om u razdoblju od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013.

POGLAVLJE II.

ZADACI I CILJEVI

Članak 3.

Zadaci

EPFRR pridonosi promicanju održivog ruralnog razvoja u cijeloj Zajednici tako da dopunjuje politiku potpore tržištu i prihodima zajedničke poljoprivredne politike, politiku kohezije i zajedničku politiku ribarstva.

⁽¹⁾ SL L 154, 21.6.2003., str. 1.

⁽²⁾ SL L 134, 30.4.2004., str. 114.

Članak 4.**Ciljevi**

1. Potpora ruralnom razvoju doprinosi postizanju sljedećih ciljeva:

(a) poboljšanju konkurentnosti poljoprivrede i šumarstva podupiranjem restrukturiranja, razvoja i inovacija;

(b) poboljšanju okoliša i krajobraza podupiranjem upravljanja zemljištem;

(c) poboljšanju kvalitete života u ruralnim područjima i poticanju raznolikosti gospodarskih djelatnosti.

2. Ciljevi navedeni u stavku 1. provode se pomoću četiri osi opisane u glavi IV.

POGLAVLJE III.

PRINCIPI POMOĆI**Članak 5.****Dopunjavanje, dosljednost i usklađenost**

1. EPFRR dopunjuje nacionalna, regionalna i lokalna djelovanja koja pridonose prioritetima Zajednice.

2. Komisija i države članice brinu se da je pomoć iz EPFRR-a i država članica u skladu s aktivnostima, politikom i prioritetima Zajednice. Pomoć iz EPFRR-a u skladu je s ciljevima Gospodarske i socijalne kohezije kao i s ciljevima posebno instrumenta potpore Zajednice za ribarstvo.

3. Dosljednost se postiže strateškim smjernicama Zajednice navedenim u članku 9., nacionalnim strateškim planom navedenim u članku 11., programima ruralnog razvoja navedenim u članku 15. te izvješćem Komisije navedenim u članku 14.

4. U skladu sa svojim obvezama, Komisija i države članice osiguravaju koordinaciju pomoći iz različitih Fondova, ERDF -a, ESF-a, KF-a, instrumenta potpore Zajednice za ribarstvo, intervencija Europske investicijske banke (u daljnjem tekstu EIB) te ostalih financijskih instrumenata Zajednice.

5. Mjere koje financira Europski fond za jamstva u poljoprivredi također moraju biti usklađene.

6. U okviru ove Uredbe potpora se neće odobravati programima koji su prihvatljivi za potporu u okviru zajedničkih tržišnih organizacija, što je podložno iznimkama koje se tek trebaju definirati, u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2.

7. Države članice brinu da su aktivnosti koje financira EPFRR u skladu s Ugovorom i svim aktima koji su usvojeni na temelju njega.

Članak 6.**Partnerstvo**

1. Pomoć EPFRR-a provodi se kroz usko savjetovanje (dalje u tekstu: partnerstvo) između Komisije i država članica te državnih tijela i subjekte koje države članice odrede sukladno nacionalnim pravilima i praksi, uključujući:

(a) nadležne regionalne, lokalne vlasti i druge javne vlasti,

(b) gospodarske i socijalne partnere,

(c) bilo koji drugi odgovarajući subjekt koje predstavlja civilno društvo, nevladine organizacije, uključujući organizacije za zaštitu okoliša, te tijela odgovorna za promicanje jednakosti muškaraca i žena.

Država članica određuje najboljeg partnera na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te u gospodarskoj, socijalnoj, sferi okoliša ili drugoj sferi (u daljnjem tekstu partneri). Ona stvara uvjete za širok i učinkovit angažman svih odgovarajućih tijela u skladu s nacionalnim pravilima i praksama, uzimajući u obzir potrebu promicanja jednakosti između muškaraca i žena te održivi razvoj kroz integraciju zahtjeva za zaštitu i poboljšanje okoliša.

2. Partnerstvo se provodi s dužnim poštovanjem prema odgovarajućim institucionalnim, pravnim ili financijskim odgovornostima svake kategorije partnera kako je opisano u stavku 1.

3. Partnerstvo se uključuje u pripremu i praćenje nacionalnog strategijskog plana te pripremu, provedbu, praćenje i evaluaciju programa ruralnog razvoja. Države članice uključuju sve odgovarajuće partnere u različitim stadijima programiranja, poštujući rokove određene za svaki stadij.

Članak 7.

Supsidijarnost

Sukladno ovoj Uredbi države članice odgovorne su za provedbu programa ruralnog razvoja na odgovarajućoj teritorijalnoj razini u skladu s njihovim institucionalnim uređenjem.

Članak 8.

Jednakost muškaraca i žena i nediskriminacija

Države članice i Komisija promiču jednakost muškaraca i žena te u različitim stadijima provedbe projekta brinu o sprečavanju svake diskriminacije na osnovu spola, rase ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invalidnosti, dobi, spolnoj orijentaciji.

To uključuje stadije osmišljavanja, provedbe, praćenja i evaluacije.

GLAVA II.

STRATEŠKI PRISTUP RURALNOM RAZVOJU

POGLAVLJE I.

STRATEŠKE SMJERNICE ZAJEDNICE

Članak 9.

Sadržaj i usvajanje

1. Vijeće usvaja strateške smjernice Zajednice za politiku ruralnog razvoja za programsko razdoblje od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013. u duhu političkih prioriteta određenih na razini Zajednice.

Strateške smjernice određuju strateške prioritete na razini Zajednice za ruralni razvoj za razdoblje programiranja s ciljem provedbe svake osi predviđene ovom Uredbom.

2. Do 20. veljače 2006. usvojit će se odluka o strateškim smjernicama Zajednice u skladu s postupkom predviđenim člankom 37. Ugovora. Odluka se objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 10.

Revizija

Kako bi posebno uzeli u obzir velike promjene prioriteta Zajednice, strateške smjernice Zajednice mogu biti predmetom revizije.

POGLAVLJE II.

NACIONALNI STRATEŠKI PLANOVI

Članak 11.

Sadržaj

1. Svaka država članica predaje nacionalni strateški plan gdje naznačuje prioritete djelovanja EPFRR-a i odnosne države članice uzimajući u obzir strateške smjernice Zajednice, njihove specifične ciljeve, doprinos EPFRR-a i ostale financijske resurse.

2. Nacionalni strateški plan osigurava da je pomoć Zajednice za ruralni razvoj u skladu sa strateškim smjernicama Zajednice te da su prioriteti Zajednice, nacionalni i regionalni prioriteti koordinirani. Nacionalni je strateški plan referentno oruđe za pripremu programiranja EPFRR-a. Provodi se putem programa za ruralni razvoj.

3. Svaki nacionalni strateški plan uključuje:

- (a) procjenu gospodarske, socijalne te okolišne situacije i potencijale za razvoj,
- (b) strategiju koja je odabrana za zajedničko djelovanje Zajednice i odnosne države članice, koja pokazuje usklađenost učinjenog odabira sa strateškim smjernicama Zajednice,

- (c) tematske i teritorijalne prioritete za ruralni razvoj po svakoj osi uključujući glavne kvantificirane ciljeve i odgovarajuće pokazatelje praćenja i evaluacije,
- (d) popis programa ruralnog razvoja koji provode nacionalni strateški plan i načelni dodijeljeni iznos od strane EPFRR-a za svaki program uključujući iznose određene člankom 12. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1290/2005,
- (e) sredstva za osiguranje koordinacije s drugim instrumentima zajedničke poljoprivredne politike, ERDF-om, ESF-om, KF-om, instrumentom potpore Zajednice za ribarstvo i EIB-om,
- (f) po potrebi, proračun za ostvarivanje Cilja konvergencije,
- (g) opis dogovora i naznaku iznosa određenog za uspostavu nacionalne ruralne mreže opisane u članku 66. stavku 3. i članku 68.

Članak 12.

Priprema

1. Svaka država članica priprema nacionalni strateški plan nakon usvajanja strateških smjernica Zajednice.

Plan se priprema u skladu s institucionalnim dogovorima država članica slijedeći usku suradnju s partnerima navedenim u članku 6. Sastavlja se u uskoj suradnji s Komisijom i pokriva razdoblje od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013.

2. Svaka država članica šalje Komisiji svoj nacionalni strateški plan prije predaje svojih programa za ruralni razvoj.

POGLAVLJE III.

STRATEŠKO PRAĆENJE

Članak 13.

Sažeta izvješća država članica

1. Prvi puta 2010. i prije 1. listopada svake druge godine svaka država članica predaje Komisiji sažeto izvješće u kojem se

iznosi napredak u provedbi njihovog nacionalnog strateškog plana i ciljeva te njihov doprinos ostvarivanju strateških smjernica Zajednice. Zadnje sažeto izvješće predaje se prije 1. listopada 2014.

2. Izvješće sažima godišnja izvješća o napretku za prethodnu godinu navedu u članku 82. i posebno opisuje:

(a) postignuća i rezultate programa ruralnog razvitka koji se odnose na pokazatelje iznesene u nacionalnom strateškom planu,

(b) rezultate tekućih aktivnosti evaluacije za svaki program.

3. Odstupanjem od stavka 1., za određeni program naveden u članku 15. stavku 2., država članica može u godišnja izvješća o napredovanju navedena u članku 82. uključiti elemente određene stavkom 2. ovog članka unutar roka određenog člankom 82.

Članak 14.

Izvješće Komisije

1. Prvi put 2011. i početkom svake druge godine Komisija predstavlja izvješće koje sažima glavne razvoje, trendove i izazove koji se odnose na provedbu nacionalnih strateških planova i strateških smjernica Zajednice. Zadnje izvješće Komisija predstavlja početkom 2015.

Izvješće je zasnovano na Komisijinoj analizi i procjeni sažetih izvješća država članica opisanim u članku 13. i drugim dostupnim informacijama. Ono naznačuje poduzete mjere ili mjere koje države članice i Komisija trebaju poduzeti kako bi na odgovarajući način pratile zaključke izvješća.

2. Izvješće Komisije šalje se Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija.

GLAVA III.

PROGRAMIRANJE

POGLAVLJE I.

SADRŽAJ PROGRAMIRANJA

Članak 15.

Programi ruralnog razvoja

1. EPFRR djeluje u državama članicama putem programa ruralnog razvoja. Takvi programi provode strategiju ruralnog razvoja kroz niz mjera svrstanih u skupine u skladu s osima definiranim u glavi IV., za čije će se ostvarivanje tražiti pomoć od EPFRR-a.

Svaki program ruralnog razvoja pokriva razdoblje između 1. siječnja 2007. i 31. prosinca 2013.

2. Država članica može prijaviti ili jedinstveni program za čitavo svoje državno područje ili niz regionalnih programa.

3. Države članice s regionalnim programima mogu zatražiti odobrenje nacionalnog okvira koji sadrži zajedničke elemente tih programa.

Članak 16.

Sadržaj programa

Svaki program ruralnog razvoja uključuje:

- (a) analizu stanja u smislu jakih i slabih strana, odabranu strategiju za postupanje prema njima te *ex ante* evaluaciju navedenu u članku 85.;
- (b) objašnjenje odabranih prioriteta uzimajući u obzir strateške smjernice Zajednice i nacionalni strateški plan kao i očekivani učinak u skladu s *ex ante* evaluacijom;
- (c) informacije o osima i predloženim mjerama za svaku os i njihov opis uključujući specifične provjerljive ciljeve i

pokazatelje navedene u članku 81., koji omogućuju procjenu napretka, učinkovitosti i uspješnosti programa;

(d) plan financiranja koji se sastoji od dvije tablice:

— tablice koja određuje, u skladu s člankom 69. stavcima 4. i 5., ukupan doprinos EPFRR-a planiran za svaku os, godinu. Po potrebi, plan financiranja zasebno iskazuje, unutar ukupnog doprinosa EPFRR-a, iznose određene za regije koje udovoljavaju uvjetima Cilja konvergencije. Planirani godišnji doprinos EPFRR-a mora odgovarati Financijskim predviđanjima;

— tablice koja za cijelo programsko razdoblje određuje ukupni planirani doprinos Zajednice i pripadajuće nacionalno javno osiguravanje sredstava za svaku os, stopu doprinosa EPFRR-a za svaku os i iznos namijenjen za tehničku pomoć. Po potrebi, ova tablica zasebno iskazuje planirani doprinos EPFRR-a za regije koje udovoljavaju uvjetima Cilja konvergencije i pripadajućeg nacionalnog javnog osiguravanja sredstava;

(e) kao informaciju, indikativnu raspodjelu početnih iznosa procjenom u smislu javne i privatne potrošnje;

(f) po potrebi, tablicu dodatnog nacionalnog osiguravanja sredstava po osi u skladu s člankom 89.;

(g) elemente potrebne za procjenu po pravilima tržišnog natjecanja i, po potrebi, popis programa pomoći odobrenih po člancima 87., 88. i 89. Ugovora koji će se koristiti za provedbu programa;

(h) informacije o nadopunjavanju s mjerama koje financiraju drugi instrumenti zajedničke poljoprivredne politike, kohezijska politika kao i instrument potpore Zajednice za ribarstvo,

(i) načine provedbe programa uključujući:

- i. država članica određuje sva tijela vlasti utvrđena u članku 74. stavku 2. i, za informaciju, sažeti opis strukture uprave i nadzora,
- ii. opis sustava praćenja i evaluacije kao i sastav odbora za praćenje,
- iii. odredbe koje osiguravaju da se program objavljuje,

(j) određenje partnera navedenih u članku 6. i rezultate dogovora partnera.

Članak 17.

Uravnoteženost ciljeva

1. Financijski doprinos Zajednice svakom od tri cilja navedena u članku 4. pokriva najmanje 10 % ukupnog doprinosa EPFRR-a programu za osi 1 i 3 redom navedene u odjeljcima 1. i 3. poglavlja I. glave IV. i najmanje 25 % ukupnog doprinosa EPFRR-a programu za os 2 navedenu u odjeljku 2. poglavlja I. glave IV. Za programe francuskih prekomorskih departmana minimalni financijski doprinos Zajednice za os 2 iznosi 10 %.

2. Najmanje 5 % ukupnog doprinosa EPFRR-a programu rezerviran je za os 4 navedenu u odjeljku 4. poglavlja I. glave IV. Taj iznos pridonosi postotku određenom u stavku 1. Za Češku, Estoniju, Cipar, Letoniju, Litvu, Mađarsku, Maltu, Poljsku, Sloveniju i Slovačku minimalni financijski doprinos Zajednice od 5 % za os 4 može biti podijeljen tijekom programskog razdoblja tako da je prosječno najmanje 2,5 % ukupnog doprinosa EPFRR-a rezervirano za os 4.

POGLAVLJE II.

PRIPREMA, ODOBRAVANJE I REVIZIJA

Članak 18.

Priprema i odobravanje

1. Programe ruralnog razvoja utvrđuje država članica u uskoj suradnji s partnerima navedenim u članku 6.
2. Država članica Komisiji podnosi prijedlog svakog programa ruralnog razvoja koji sadrži informacije spomenute u članku 16.
3. Komisija procjenjuje predložene programe na osnovu njihove usklađenosti sa strateškim smjernicama Zajednice, nacionalnim strateškim planovima i ovom Uredbom.

Ako Komisija drži da neki program ruralnog razvoja nije usklađen sa strateškim smjernicama Zajednice, nacionalnim strateškim planovima ili ovom Uredbom, traži od države članice reviziju predloženog programa u smislu takve usklađenosti.

4. Svaki program ruralnog razvitka odobrava se u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2.

Članak 19.

Revizija

1. Država članica nakon odobrenja Odbora za praćenje ponovno pregledava programe ruralnog razvoja i po potrebi prilagođava ih preostalom razdoblju. Revizije uzimaju u obzir ishod evaluacija i izvješća Komisije posebno u vezi s jačanjem ili prilagodbom načina na koji su prioriteti Zajednice uzeti u obzir.

2. Komisija usvaja odluku o zahtjevima za reviziju programa ruralnog razvoja nakon što država članica podnese takav zahtjev u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2. Promjene koje zahtijevaju odobrenje odlukom Komisije definirane su u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2.

GLAVA IV.

POTPORA RURALNOM RAZVITKU

POGLAVLJE I.

OSI

ODJELJAK 1.

O s 1

Poboljšanje konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora

Članak 20.

Mjere

Potpora usmjerena konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora bavi se:

- (a) mjerama usmjerenim na promicanje znanja i poboljšanje ljudskog potencijala putem:
- i. stručne izobrazbe i akcija informiranja uključujući širenje stručnih znanja i inovativnih praksi, za osobe uključene u poljoprivredni, prehrambeni i šumarski sektor;
 - ii. ustrojavanja mladih poljoprivrednika;
 - iii. prijevremeno umirovljivanja poljoprivrednika i poljoprivrednih radnika;
 - iv. korištenja savjetodavnih službi za poljoprivrednike i posjednike šuma;
 - v. ustrojanjem službi za upravljanje farmama, pomoć farmama, te savjetodavne službe za poljoprivrednike, kao i posjednike šuma;
- (b) mjerama usmjerenim na restrukturiranje i razvoj fizičkog potencijala te promicanje inovacija putem:
- i. modernizacije poljoprivrednih gospodarstava;
 - ii. povećanja ekonomske vrijednosti šuma;
 - iii. dodavanja vrijednosti poljoprivrednim i šumskim proizvodima;
 - iv. suradnje za razvoj novih proizvoda, procesa i tehnologija u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru;
 - v. poboljšanja i razvijanja infrastrukture vezane za razvoj i prilagodbu poljoprivrede i šumarstva;
 - vi. obnavljanja poljoprivrednog proizvodnog potencijala oštećenog elementarnim nepogodama i uvođenjem odgovarajućih preventivnih radnji;
- (c) mjerama usmjerenim na poboljšanje kvalitete poljoprivredne proizvodnje i proizvoda putem:
- i. pomoći poljoprivrednicima u prilagodbi obvezujućim standardima zasnovanim na zakonodavstvu Zajednice;
 - ii. potpore poljoprivrednicima koji sudjeluju u programima kvalitete hrane;
 - iii. potpore skupinama proizvođača za informiranje i aktivnosti promicanja proizvoda u programima kvalitete hrane;
- (d) prijelaznim mjerama za Češku, Estoniju, Cipar, Letoniju, Litvu, Mađarsku, Maltu, Poljsku, Sloveniju i Slovačku glede:
- i. potpore samoopisnim poljoprivrednim gospodarstvima koja se preustrojavaju;
 - ii. potpore ustrojanju skupina proizvođača.

PODODJELJAK 1.

Uvjeti za mjere usmjerene na promicanje znanja i poboljšanje ljudskog potencijala

Članak 21.

Stručna izobrazba i mjere informiranja

Potpota navedena u članku 20. točki (a) alineji ii. ne uključuje tečajeve poduke ili izobrazbe koji čine dio uobičajenih programa ili sustava poljoprivredne i šumarske izobrazbe na srednjem ili višem stupnju.

Članak 22.

Ustrojavanje mladih poljoprivrednika

1. Potpora navedena u članku 20. točki (a) alineji ii. odobrava se osobama koje:

- (a) su mlađe od 40 godina i prvi put postaju nositelji poljoprivrednoga gospodarstva;
- (b) posjeduju odgovarajuće stručne vještine i kompetentnost;
- (c) podnesu poslovni plan za razvoj svojih poljoprivrednih aktivnosti.

2. Potpora se odobrava do maksimalnog iznosa navedenog u Prilogu.

Članak 23.

Prijevremeno umirovljenje

1. Potpora navedena u članku 20. točki (a) podtočki iii. odobrava se:

- (a) poljoprivrednicima koji odluče prestati s poljoprivrednom aktivnosti zbog prijenosa gospodarstva na druge poljoprivrednike;
- (b) radnicima na farmama koji odluče potpuno prestati raditi na farmi nakon prijenosa gospodarstva.

2. Prenositelj:

- (a) je stariji od 55 godina, ali još nije napunio uobičajenu starosnu dob za umirovljenje u vrijeme prijenosa ili nije mlađi više od 10 godina od uobičajene dobi za umirovljenje u odnosnoj državi članici u vrijeme prijenosa;

- (b) potpuno prestaje sa svim komercijalnim poljoprivrednim aktivnostima;

- (c) se bavio poljoprivredom zadnjih 10 godina prije prijenosa.

3. Preuzimatelj:

- (a) nasljeđuje prenositelja ustrojavanjem opisanim u članku 22., ili

- (b) je poljoprivrednik mlađi od 50 godina ili tijelo privatnog prava i kako bi povećao veličinu svog poljoprivrednoga gospodarstva preuzima poljoprivredno gospodarstvo koje prenositelj napušta.

4. Radnik na gospodarstvu:

- (a) je stariji od 55 godina, ali još nije napunio uobičajenu starosnu dob za umirovljenje u vrijeme prijenosa ili nije mlađi više od 10 godina od uobičajene starosne dobi za umirovljenje u odnosnoj državi članici;

- (b) tijekom zadnjih pet godina je posvetio barem pola svog radnog vremena radu na gospodarstvu kao obiteljski pomoćnik ili radnik na gospodarstvu;

- (c) je radio u punom radnom vremenu na prenositeljevom poljoprivrednom gospodarstvu barem dvije godine tokom zadnje četiri godine prije prijevremenog umirovljenja prenositelja;

- (d) pripada programu socijalnog osiguranja.

5. Ukupno trajanje potpore za prijevremeno umirovljenje ne prelazi 15 godina za prenositelja i radnika na gospodarstvu. Ona ne prelazi 70. rođendan prenositelja i potrebne godine za umirovljenje za radnika na gospodarstvu.

Ako mirovinu u slučaju prenositelja isplaćuje država članica, potpora za rano umirovljenje odobrava se kao dodatak uzimajući u obzir iznos nacionalne mirovine.

6. Maksimalni dozvoljeni iznos potpore naveden je u Prilogu.

Članak 24.

Korištenje usluga savjetodavnih službi

1. Potpora navedena u članku 20. točki (a) podtočki iv. odobrava se kako bi se pomoglo poljoprivrednicima i posjednicima šuma u namirivanju troškova nastalih korištenjem usluga savjetodavnih službi za poboljšanje ukupnih rezultata njihovoga gospodarstva.

Kao minimum, usluge savjetodavnih službi pokrivaju:

(a) propisane zahtjeve upravljanja i dobre poljoprivredne i okolišne uvjete navedene u člancima 4. i 5., te prilogima III. i IV. Uredbi (EZ) br. 1782/2003;

(b) standarde sigurnosti na radnom mjestu zasnovane na zakonodavstvu Zajednice.

2. Potpora za korištenje usluga savjetodavnih službi ograničena je na maksimume navedene u Prilogu.

Članak 25.

Ustrojavanje službi za upravljanje, pomoć i savjetodavnih službi

Potpora navedena u članku 20. točki (a) podtočki v. odobrava se kako bi pokrila troškove nastale ustrojavanjem službi za upravljanje gospodarstvima, službi za pomoć gospodarstvima i savjetodavnih službi kao i savjetodavnih službi za šumarstvo i umanjuje se tijekom maksimalnog razdoblja od pet godina nakon ustrojavanja.

PODODJELJAK 2.

Uvjeti za mjere usmjerene na restrukturiranje i razvoj fizičkog potencijala te promicanje inovacija

Članak 26.

Modernizacija poljoprivrednih gospodarstava

1. Potpora navedena u članku 20. točki (b) podtočki i. odobrava se za stvarna i/ili nematerijalna ulaganja koja:

(a) poboljšavaju ukupne rezultate poljoprivrednoga gospodarstva, i

(b) poštuju standarde Zajednice primjenljive na odnosno ulaganje.

Ako su ulaganja izvršena kako bi se uskladila sa standardima Zajednice, potpora se može odobriti samo za ona ulaganja koja su izvršena kako bi se uskladila s novouvedenim standardima Zajednice. U tom se slučaju može odrediti odgoda s ciljem ispunjavanja takvog standarda, ali ne duža od 36 mjeseci počevši od datuma kada standard postaje obvezujući za poljoprivredno gospodarstvo.

U slučaju mladih poljoprivrednika koji primaju potporu navedenu u članku 20. točki (a) podtočki ii., potpora se može odobriti za ulaganja namijenjena usklađivanju s postojećim standardima Zajednice, ako su oni prepoznati u poslovnom planu opisanom u članku 22. stavku 1. točki (c). Razdoblje odgode unutar kojega se standard mora ispuniti ne može prelaziti 36 mjeseci od datuma ustrojavanja.

2. Potpora je ograničena maksimalnom stopom utvrđenom u Prilogu.

Članak 27.

Povećanje ekonomske vrijednosti šuma

1. Potpora za ulaganja navedena u članku 20. točki (b) podtočki ii. odobrava se za šume u vlasništvu privatnih vlasnika ili njihovih udruženja, ili pak lokalnih tijela ili njihovih udruženja. Ovo se ograničenje ne odnosi na tropske i subtropske šume ili šumovita područja na teritoriju Azora, Madeire, Kanarskih otoka, manjih egejskih otoka u smislu Uredbe (EEZ) br. 2019/93 i francuskih prekomorskih departmana.

2. Ulaganja se zasnivaju na planovima upravljanja šumama za šumska gospodarstva preko određene veličine koju definiraju države članice u svojim programima.

3. Potpora je ograničena maksimalnom stopom navedenom u Prilogu.

Članak 28.

Dodavanje vrijednosti poljoprivrednim i šumskim proizvodima

1. Potpora navedena u članku 20. točki (b) podtočki iii. odobrava se za materijalna i/ili nematerijalna ulaganja koja:

(a) poboljšavaju ukupne rezultate poduzetnika;

(b) se tiču:

— prerade i/ili stavljanja na tržište proizvoda pokrivenih Prilogom I. Ugovoru, osim ribarskih proizvoda, te šumskih proizvoda, i/ili

— razvoja novih proizvoda, procesa i tehnologija vezanih uz proizvode iz Priloga I. Ugovoru, osim ribarskih proizvoda, te šumske proizvode, i

(c) poštuju standarde Zajednice primjenjive na odnosna ulaganja.

Ako su ulaganja izvršena kako bi se uskladilo sa standardima Zajednice, potpora se može odobriti samo za ona ulaganja koja su izvršila mikro poduzeća opisana u stavku 2., kako bi se uskladilo s novouvedenim standardima zajednice. U tom se slučaju može odrediti odgoda za ispunjavanje takvog standarda, ne duža od 36 mjeseci od datuma kada standard postaje obvezujući za poduzetnika.

2. Potpora je ograničena maksimalnom stopom navedenom u Prilogu.

3. Potpora iz stavka 1. po maksimalnoj stopi ograničena je na mikro, mala i srednja poduzeća u smislu Preporuke Komisije 2003/361/EZ ⁽¹⁾. Za teritorije Azora, Madeire, Kanarskih otoka, manjih egejskih otoka u smislu Uredbe (EEZ) br. 2019/93 i francuskih prekomorskih departmana ne vrijede ograničenja veličine za maksimalnu stopu. Za poduzetnike koji nisu pokriveni člankom 2. stavkom 1. te Preporuke s manje od 750 zaposlenih ili prometom manjim od 200 milijuna EUR intenzitet maksimalne pomoći je prepolovljen. U slučaju šumarstva, potpora je ograničena na mikro poduzeća.

Potpota se ne odobrava poduzetnicima u poteškoćama u smislu smjernica Zajednice o državnim potporama za spašavanje i restrukturiranje poduzeća u poteškoćama ⁽²⁾.

Članak 29.

Suradnja za razvoj novih proizvoda, procesa i tehnologija u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru

1. Potpora navedena u članku 20. točki (b) podtočki iv. odobrava se za promicanje suradnje između primarnih proizvođača u sektoru poljoprivrede i šumarstva, prerađivačke industrije i/ili trećih strana.

2. Potpora pridonosi pokrivanju troškova nastalih suradnjom.

⁽¹⁾ SL L 124, 20.5.2003., str. 36.

⁽²⁾ SL C 244, 1.10.2004., str. 2.

Članak 30.

Infrastruktura vezana za razvoj i prilagodbu poljoprivrede i šumarstva

Potpota navedena u članku 20. točki (b) podtočki v. može znatno pokriti aktivnosti vezane uz pristup poljoprivrednom i šumskom zemljištu, konsolidaciju i poboljšanje zemljišta, opskrbu energijom i upravljanje vodama.

PODODJELJAK 3.

Uvjeti za mjere usmjerene na poboljšanje kvalitete poljoprivredne proizvodnje i proizvoda

Članak 31.

Ispunjavanje standarada zasnovanih na zakonodavstvu Zajednice

1. Potpora navedena u članku 20. točki (c) podtočki i. dijelom pridonosi nastalim troškovima i izgubljenom prihodu poljoprivrednika koji moraju primijeniti standarde na području zaštite okoliša, javnog zdravlja, zdravlja životinja i bilja, dobrobiti životinja i sigurnosti na radnom mjestu.

Takvi standardi moraju biti novouvedeni u nacionalno zakonodavstvo koje provodi pravo Zajednice i moraju nametati nove obveze ili ograničenja poljoprivrednoj proizvodnji, a koja imaju značajan učinak na uobičajene operativne troškove farme i odnose se na značajan broj poljoprivrednika.

2. Potpora se odobrava kao paušalni iznos, privremena pomoć ili pomoć koja se godišnje umanjuje, u maksimalnom trajanju od pet godina od datuma kada standard postaje obvezujući u skladu sa zakonodavstvom Zajednice. Potpora je ograničena maksimalnim iznosom utvrđenim u Prilogu.

Članak 32.

Sudjelovanje poljoprivrednika u programima kvalitete hrane

1. Potpora navedena u članku 20. točki (c) podtočki ii.:

(a) odnosi se samo na poljoprivredne proizvode namijenjene prehrani ljudi;

(b) odnosi se na programe kvalitete hrane Zajednice ili one programe koje priznaju države članice, a koji su usklađeni

s jasnim kriterijima definiranim u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2.; programi čiji je jedini cilj ponuditi višu razinu kontrole poštivanja obvezatnih standarda prema pravu Zajednice ili nacionalnom pravu nemaju pravo na potporu;

(c) odobrava se kao godišnji poticaj čija se razina određuje u skladu s razinom nepromjenjivih troškova nastalih sudjelovanjem u programima koji se podupiru, u maksimalnom trajanju od pet godina.

2. Potpora je ograničena maksimalnim iznosom navedenim u Prilogu.

Članak 33.

Aktivnosti informiranja i promicanja

Potpore navedene u članku 20. točki (c) podtočka iii. tiče se proizvoda pokrivenih potporom programa kvalitete opisanom u članku 32. Potpora je ograničena maksimalnom stopom utvrđenom u Prilogu.

Pododjeljak 4.

Uvjeti za prijelazne mjere

Članak 34.

Samoopkrbna poljoprivredna proizvodnja

1. Potpora navedena u članku 20. točki (d) podtočka i. za poljoprivredna gospodarstva koja prvenstveno proizvode za vlastitu potrošnju i prodaju dio svojih proizvoda (samoopkrbna poljoprivredna gospodarstva) odobrava se poljoprivrednicima koji podnesu poslovni plan.

2. Napredak s obzirom na poslovni plan naveden u stavku 1. procjenjuje se nakon tri godine.

3. Potpora se isplaćuje u obliku paušalnog iznosa do maksimalnog iznosa određenog u Prilogu i to u maksimalnom trajanju od pet godina.

4. Potpora se odobrava u odnosu na prijave odobrene do 31. prosinca 2013.

Članak 35.

Skupine proizvođača

1. Potpora navedena u članku 20. točki (d) podtočki ii. odobrava se kako bi olakšala ustrojavanje i administrativno djelovanje skupina proizvođača u svrhu:

(a) prilagodbe zahtjevima tržišta proizvodnje i proizvoda proizvođača koji su članovi takvih skupina;

(b) zajedničkog plasiranja robe na tržište uključujući pripremu za prodaju, centralizaciju prodaje i ponude kupcima na veliko;

(c) stvaranja zajedničkih pravila o informacijama o proizvodnji, posebno u pogledu ubiranja plodova i dostupnosti.

2. Potpora se odobrava u obliku paušalnog iznosa pomoći u godišnjim ratama za prvih pet godina od datuma kada je skupina proizvođača priznata. Izračunava se na osnovu godišnje prodane proizvodnje skupine, do maksimalnih iznosa određenih u Prilogu.

3. Potpora se odobrava skupinama proizvođača koje je do 31. prosinca 2013. službeno priznalo nadležno tijelo države članice.

ODJELJAK 2.

O s 2

Poboljšanje okoliša i krajobraza

Članak 36.

Mjere

Potpore iz ovog odjeljka tiču se:

(a) mjera usmjerenih održivom korištenju poljoprivrednog zemljišta putem:

i. plaćanja za područja s prirodnim ograničenjima poljoprivrednicima u planinskim područjima;

ii. plaćanja poljoprivrednicima u područjima s prirodnim ograničenjima, osim planinskih područja;

iii. plaćanja vezana uz mrežu Natura 2000 i uz Direktivu 2000/60/EZ;

iv. agroekoloških plaćanja;

v. plaćanja za dobrobit životinja;

vi. potpora za neproduktivna ulaganja;

(b) mjera usmjerenih održivom korištenju šumskog zemljišta putem:

i. prvog pošumljavanja poljoprivrednog zemljišta;

ii. prve uspostave poljoprivredno šumarskih sustava na poljoprivrednom zemljištu;

iii. prvog pošumljavanja nepoljoprivrednog zemljišta;

iv. plaćanja vezana uz mrežu Natura 2000;

v. plaćanja u svrhu očuvanja šumskog okoliša;

vi. obnavljanja šumskog potencijala i uvođenja preventivnih radnji;

vii. potpore za neproduktivna ulaganja.

Pododjeljak 1.

Uvjeti za mjere usmjerene održivom korištenju poljoprivrednog zemljišta

Članak 37.

Plaćanja za prirodna ograničenja poljoprivrednicima u planinskim područjima i plaćanja u drugim područjima s ograničenjima

1. Plaćanja navedena u članku 36. točki (a) podtočkama i. i ii. odobravaju se godišnje po hektaru korištene poljoprivredne površine (dalje u tekstu KPP) u smislu Odluke Komisije 2000/115/EZ od 24. studenog 1999. o definicijama značajki, popisu poljoprivrednih proizvoda, iznimkama u definicijama te regijama i područjima u vezi ispitivanja strukture poljoprivrednih gospodarstava ⁽¹⁾.

Plaćanja nadoknađuju dodatne troškove i izgubljen prihod poljoprivrednika vezan uz ograničenja poljoprivredne proizvodnje u odnosnom području.

2. Plaćanja se odobravaju poljoprivrednicima koji se bave poljoprivrednom djelatnošću u područjima određenim u skladu s člankom 50. stavcima 2. i 3. najmanje pet godina od prvog plaćanja.

3. Plaćanja su određena minimalnim i maksimalnim iznosom navedenim u Prilogu.

Plaćanja iznad maksimalnog iznosa mogu se odobriti u propisno opravdanim slučajevima ako prosječan iznos svih takvih plaćanja na razini države članice ne prelazi ovaj maksimalan iznos.

4. Plaćanja se umanjuju iznad razine praga površine po gospodarstvu koji će se definirati programom.

Članak 38.

Plaćanja vezana uz mrežu Natura 2000 i uz Direktivu 2000/60/EZ

1. Potpora navedena u članku 36. točki (a) podtočki iii. odobrava se poljoprivrednicima godišnje i po hektaru KPP

⁽¹⁾ SL L 38, 12.2.2000., str. 1. Odluka kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 2139/2004 (SL L 369, 16.12.2004., str. 26.).

kako bi nadoknadila nastale troškove i izgubljen prihod nastale nedostacima dotičnog područja vezanim uz provedbu direktiva 79/409/EEZ, 92/43/EEZ i 2000/60/EZ.

2. Potpora je ograničena maksimalnim iznosom navedenim u Prilogu. Za plaćanja vezana uz Direktivu 2000/60/EZ detaljna su pravila, uključujući maksimalni iznos potpore, određena u skladu s postupkom navedenim u članku 92. stavku 2.

Članak 39.

Agro-okolišna plaćanja

1. Države članice osiguravaju potporu navedenu u članku 36. točki (a) podtočki iv. na svim svojim teritorijama, u skladu s njihovim specifičnim potrebama.

2. Agro-okolišna plaćanja odobravaju se poljoprivrednicima koji dragovoljno prihvate agro-okolišne obveze. Ako je propisno opravdano postizanje okolišnih ciljeva, agro-okolišna plaćanja mogu se odobriti i drugim upraviteljima zemljišta.

3. Agro-okolišna plaćanja pokrivaju samo one obveze preko relevantnih propisanih standarda utvrđenih u skladu s člancima 4. i 5. priloga III. i IV. Uredbe (EZ) br. 1782/2003 kao i minimalne zahtjeve za gojivom i korištenjem proizvoda za zaštitu bilja i ostale relevantne obvezujuće zahtjeve utvrđene nacionalnim zakonodavstvom i prepoznate u programu.

Ove se obveze u pravilu preuzimaju za razdoblje između pet i sedam godina. Ako je nužno i opravdano, određuje se dulje razdoblje u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2. za određene vrste obveza.

4. Plaćanja se odobravaju godišnje i pokrivaju dodatne troškove i izgubljeni prihod nastao preuzimanjem obveze. Ako je potrebno, mogu pokrivati i trošak transakcije.

Po potrebi, korisnici se mogu odabrati na osnovu natječaja, primjenom kriterija gospodarske i okolišne učinkovitosti.

Potpota je ograničena maksimalnim iznosom utvrđenim u Prilogu.

5. Potpora se može dati za očuvanje genetskih resursa u poljoprivredi za djelatnosti koje nisu pokrivena odredbama iz stavaka 1. do 4.

Članak 40.

Plaćanja za dobrobit životinja

1. Plaćanja za dobrobit životinja navedena u članku 36. točki (a) podtočki v. odobravaju se poljoprivrednicima koji dragovoljno prihvate obveze u vezi s dobrobiti životinja.

2. Plaćanja za dobrobit životinja pokrivaju samo one obveze koje prelaze relevantne obvezne standarde utvrđene u skladu s člankom 4. i Prilogom III. Uredbi (EZ) br. 1782/2003 i ostale relevantne propisane zahtjeve utvrđene nacionalnim zakonodavstvom i prepoznate u programu.

Ove se obveze u pravilu preuzimaju za razdoblje između pet i sedam godina. Ako je nužno i opravdano, određuje se dulje razdoblje u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2. za određene vrste obveza.

3. Plaćanja se odobravaju godišnje i pokrivaju dodatne troškove i izgubljeni prihod nastao preuzimanjem obveze. Ako je nužno, mogu pokrivati i trošak transakcije.

Potpota je ograničena maksimalnim iznosom utvrđenim u Prilogu.

Članak 41.

Neproductivna ulaganja

Potpota navedena u članku 36. točki (a) podtočki vi. odobrava se za:

(a) ulaganja vezana uz ispunjavanje obveza preuzetih u skladu s mjerom navedenom u članku 36. točki (a) podtočki iv. ili druge agro-okolišne ciljeve;

(b) ulaganja na farmi koja povećavaju vrijednost javnog prostora područja Nature 2000 ili drugih područja visoke prirodne vrijednosti koja se definiraju u programu.

Pododjeljak 2.

Uvjeti za mjere usmjerene održivom korištenju šumskog zemljišta

Članak 42.

Opći uvjeti

1. Potpora po ovom pododjeljku odobrava se samo za šume i šumovita područja u vlasništvu privatnih vlasnika ili njihovih udruženja ili lokalnih tijela ili njihovih udruženja. Ovo se ograničenje ne odnosi na tropske i subtropske šume i šumovita područja na teritoriju Azora, Madeire, Kanarskih otoka, manjih egejskih otoka u smislu Uredbe (EEZ) br. 2019/93 i francuskih prekomorskih departmana.

Ovo se ograničenje ne primjenjuje na potporu navedenu u članku 36. točki (b) podtočkama i., iii., vi. i vii.

2. Mjere predložene ovim pododjeljkom u područjima klasificiranim kao šume s visokim ili srednjim rizikom od požara unutar okvira djelovanja Zajednice na zaštitu šuma od požara prilagođavaju se planovima zaštite šuma koje države članice utvrđuju za ta područja.

Članak 43.

Prvo pošumljavanje poljoprivrednog zemljišta

1. Potpora navedena u članku 36. točki (b) podtočki i. pokriva samo jedno ili više od sljedećeg:

(a) troškove osnivanja,

(b) godišnju premiju po pošumljenom hektaru koja pridonosi pokrivanju troškova održavanja najviše pet godina,

(c) godišnju premiju po hektaru koja pridonosi pokrivanju gubitka prihoda nastalog pošumljavanjem maksimalno 15 godina za poljoprivrednike ili udruženja koji su zemljište obrađivali prije pošumljavanja ili neku drugu fizičku osobu ili tijelo privatnog prava.

2. Potpora za pošumljavanje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu javnih tijela vlasti pokriva samo trošak osnivanja. Ako je poljoprivredno zemljište koje će se pošumljavati u najmu neke fizičke osobe ili tijela privatnog prava, mogu se odobriti godišnje premije navedene u stavku 1.

3. Potpora za pošumljavanje poljoprivrednog zemljišta ne odobrava se:

(a) poljoprivrednicima koji koriste potporu za prijevremeno umirovljenje,

(b) za sadnju božićnih drvca.

Kod kratkoročnog uzgoja brzorastućih vrsta potpora za pošumljavanje odobrava se samo za troškove osnivanja.

4. Potpora poljoprivrednicima ili drugim fizičkim osobama ili tijelima privatnog prava ograničena je maksimumima utvrđenim u Prilogu.

Članak 44.

Prva uspostava poljoprivredno šumarskih sustava na poljoprivrednom zemljištu

1. Potpora navedena u članku 36. točki (b) podtočki ii. odobrava se poljoprivrednicima za stvaranje poljoprivredno šumarskih sustava koji kombiniraju ekstenzivne poljoprivredne i šumarske sustave. Potpora pokriva troškove osnivanja.

2. Poljoprivredno šumarski sustavi označavaju sustave korištenja zemljišta u kojima se drveće uzgaja zajedno s poljoprivrednim kulturama na istom zemljištu.

3. Iz potpore su isključena božićna drvca i kratkoročni uzgoj brzorastućih vrsta.

4. Potpora je ograničena maksimalnom stopom utvrđenom u Prilogu.

Članak 45.

Prvo pošumljavanje nepoljoprivrednog zemljišta

1. Potpora navedena u članku 36. točki (b) podtočki iii. za pošumljavanje zemljišta koje ne udovoljava uvjetima iz članka 36. točke (b) podtočke i. pokriva troškove osnivanja. U slučaju zpuštenog poljoprivrednog zemljišta potpora pokriva i godišnju premiju navedenu u članku 43. stavku 1. točki (b).

2. Potpora se ne odobrava za sadnju božićnih drvaca.

3. Ako je potpora koja pokriva troškove osnivanja odobrena fizičkim osobama ili tijelima privatnog prava, ograničena je maksimalnom stopom utvrđenom u Prilogu.

Članak 46.

Plaćanja vezana uz mrežu Natura 2000

Potpora navedena u članku 36. točki (b) podtočki iv. odobrava se godišnje i po hektaru šume privatnim vlasnicima šuma ili njihovim udruženjima kako bi nadoknadila nastale troškove i izgubljen prihod nastale ograničenjima korištenja šuma i ostalih šumovitih područja zbog provedbe direktiva 79/409/EEZ i 92/43/EEZ u područjima na koja se odnose. Potpora će se odrediti između minimalnih i maksimalnih iznosa određenih u Prilogu.

Članak 47.

Šumsko-okolišna plaćanja

1. Šumsko-okolišna plaćanja iz članka 36. točke (b) podtočke v. odobravaju se po hektaru šume korisnicima koji su dobrovoljno preuzeli obveze u vezi šumskog okoliša. Plaćanja pokrivaju samo one obveze koje prelaze relevantne propisane zahtjeve.

Takve se obveze u pravilu preuzimaju na razdoblje između pet i sedam godina. Ako je nužno i opravdano, određuje se dulje razdoblje u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2. za određene vrste obveza.

2. Plaćanja pokrivaju dodatne troškove i izgubljen prihod uslijed preuzetih obveza. Potpora će se odrediti između minimalnih i maksimalnih iznosa navedenih u Prilogu.

Članak 48.

Obnavljanje šumskog potencijala i uvođenje preventivnih radnji

1. Potpora navedena u članku 36. točki (b) podtočki vi. odobrava se za obnavljanje šumskog potencijala u šumama oštećenim elementarnim nepogodama i požarom, te za uvođenje odgovarajućih preventivnih radnji.

2. Preventivne radnje protiv požara odnose se na šume koje države članice klasificiraju kao šume visokog i srednjeg rizika od požara u skladu sa svojim planovima zaštite šuma.

Članak 49.

Neproductivna ulaganja

Potpora navedena u članku 36. točki (b) podtočki vii. odobrava se za ulaganja u šume:

- (a) vezana uz ispunjavanje obveza preuzetih u skladu s mjerom navedenom u članku 36. točki (b) podtočki v., ili s nekim drugim okolišnim ciljevima,
- (b) koja povećavaju vrijednost javnog prostora šuma i pošumljenih površina u odnosnim područjima.

Pododjeljak 3.

Određivanje područja

Članak 50.

Prihvatljiva područja

1. Države članice određuju područja koja su prihvatljiva za plaćanja navedene u članku 36. točki (a) podtočkama i., ii. i iii., kao i u članku 36. točki (b) podtočkama i., iii., iv. i vi., uzimajući u obzir stavke 2. do 5. ovog članka.

2. Kako bi bila prihvatljiva za plaćanja navedena u članku 36. točki (a) podtočki i., planinska područja moraju imati vrlo ograničene mogućnosti korištenja zemljišta i zamjetno povećanje troškova obrade zbog:

- (a) postojanja, uslijed nadmorske visine, veoma teških klimatskih uvjeta koji znatno skraćuju uzgojnu sezonu,
- (b) na nižoj nadmorskoj visini veće površine padina prestrmih za korištenje strojeva ili koje zahtijevaju korištenje veoma skupe posebne opreme, ili kombinacije ovih dvaju čimbenika, gdje ograničenja nastala zbog svakog od njih zasebno nisu toliko jaka, ali njihova kombinacija stvara istovrsno ograničenje.

Područja sjeverno od 62. paralele i određena susjedna područja smatraju se planinskim područjima.

3. Kako bi ispunila uvjetima plaćanja navedenim u članku 36. točki (a) podtočki ii., područja koja nisu planinska područja navedena u stavku 2. ovog članka moraju biti:

(a) pogođena težim prirodnim uvjetima gospodarenja, posebno lošom produktivnošću tla ili lošim klimatskim uvjetima te je u njihovom slučaju održavanje ekstenzivne poljoprivredne djelatnosti važno za upravljanje zemljištem, ili

(b) pogođena specifičnim ograničenjima, te je u njihovom slučaju potrebno nastaviti s upravljanjem zemljištem kako bi se očuvao ili poboljšao okoliš, održao krajobraz i očuvao turistički potencijal područja ili kako bi se zaštitila linija obale.

U vezi s područjima pogođenim specifičnim ograničenjima navedenim u točki (b), oni čine poljoprivredna područja koja su homogena s gledišta prirodnih uvjeta proizvodnje i ukupno ne predstavljaju više od 10 % površine odnosno države članice.

4. Države članice u programima, vezano uz posebne odredbe koje treba definirati u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2.:

— potvrđuju postojeće razgraničenje u skladu sa stavcima 2. i 3. točkom (b) ili ga izmjenjuju, ili

— razgraničuju područja navedena u stavku 3. točki (a).

5. Poljoprivredna područja Natura 2000 određena u skladu s direktivama 79/409/EEZ i 92/43/EEZ i poljoprivredna područja uključena u planove upravljanja porječjima u skladu s Direktivom 2000/60/EZ su prihvatljiva za plaćanja iz članka 36. točke (a) podtočke iii.

6. Područja prikladna za pošumljavanje iz okolišnih razloga poput zaštite od erozije ili proširenja šumskih resursa koje pridonosi ublažavanju klimatskih promjena su prihvatljiva za plaćanja iz članka 36. točki (b) podtočkama i. i iii.

7. Šumska područja Natura 2000 određena u skladu s Direktivama 79/409/EEZ i 92/43/EEZ udovoljavaju uvjetima plaćanja navedenima u članku 36. točki (b) podtočki iv.

8. Šumska područja sa srednjim do visokim rizikom od požara su prihvatljiva za plaćanja iz članku 36. točki (b) podtočki vi. u smislu preventivnih radnji protiv požara.

Pododjeljak 4.

Poštivanje standarda

Članak 51.

Smanjenje ili ukidanje plaćanja

1. Ako se korisnici plaćanja sukladno članku 36. točki (a) podtočkama i. do v. na cijelom gospodarstvu ne pridržavaju, zbog radnje ili propusta koji im se izravno može pripisati, obvezujućih zahtjeva navedenih u člancima 4. i 5. i u prilogima III. i IV. Uredbi (EZ) br. 1782/2003, smanjuje se ili ukida ukupan iznos plaćanja odobrenih u kalendarskoj godini u kojoj se dogodi nepridržavanje.

Smanjenje ili ukidanje navedeno u prvom podstavku primjenjuje se i u slučajevima kada se korisnici plaćanja sukladno članku 36. točki (a) podtočki iv. na cijelom gospodarstvu ne pridržavaju, zbog radnje ili propusta koji im se izravno može pripisati, minimalnih zahtjeva za gnojivo i korištenje sredstava za zaštitu bilja navedenih u članku 39. stavku 3.

2. Smanjenje ili ukidanje plaćanja navedeno u stavku 1. ne primjenjuje se za standarde za koje je odobrena odgoda u skladu s člankom 20. stavkom 1. točkom (b) tijekom tog razdoblja odgode.

3. Kao iznimka od stavka 1., za korisnike u državama članicama koje primjenjuju jedinstven program plaćanja naveden u članku 143.b Uredbe (EZ) br. 1782/2003, propisani zahtjevi kojih se treba pridržavati su oni navedeni u članku 5. i Prilogu IV. toj Uredbi.

4. Detaljna pravila o smanjenjima i ukidanjima navode se u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2. U tom se smislu u obzir uzimaju ozbiljnost, opseg, trajanje i ponavljanje nepridržavanja.

5. Stavci 1. do 4. ne odnose se na članak 39. stavak 5.

ODJELJAK 3

O s 3

Kvaliteta života u ruralnim područjima i proširenje proizvodnog programa ruralnoga gospodarstva

Članak 52.

Mjere

Potpora po ovom odjeljku uključuje:

- (a) mjere proširenja ruralnoga gospodarstva koje čine:
- i. proširenje na nepoljoprivredne djelatnosti,
 - ii. potpora stvaranju i razvoju mikro poduzeća s ciljem promicanja poduzetništva i razvoja gospodarske osnove,
 - iii. poticanje turističkih djelatnosti;
- (b) mjere poboljšanja kvalitete života u ruralnim područjima koje čine:
- i. osnovne gospodarske i usluge za stanovništvo;
 - ii. obnova i razvoj sela;
 - iii. očuvanje i unapređenje ruralnog nasljeđa;
- (c) mjeru obuke i informiranja za gospodarske čimbenike koji djeluju na područjima koja pokriva os 3;
- (d) mjeru usvajanja vještina i animiranja s ciljem pripreme i provedbe strategije lokalnog razvoja.

Pododjeljak 1.

Uvjeti koji rukovode mjerama proširenja ruralnoga gospodarstva

Članak 53.

Proširenje na nepoljoprivredne djelatnosti

Korisnik pomoći naveden u članku u članku 52. točki (a) podtočki i. je član poljoprivrednog kućanstva.

Članak 54.

Potpora stvaranju i razvoju poduzetnika

Potpora navedena u članku 52. točki (a) podtočki ii. odnosi se samo na mikro poduzeća kako su definirana u Preporuci Komisije 2003/361/EZ.

Članak 55.

Poticanje turističkih djelatnosti

Potpora navedena u članku 52. točki (a) podtočki iii. pokriva sljedeće:

- (a) sitnu infrastrukturu kao što su informacijski centri i označavanje turističkih lokaliteta;
- (b) rekreacijsku infrastrukturu poput one koja nudi pristup prirodnim područjima, i smještaj malog kapaciteta;
- (c) razvoj i/ili plasiranje turističkih usluga vezanih uz seoski turizam.

Pododjeljak 2.

Uvjeti koji rukovode mjerama poboljšanja kvalitete života u ruralnim područjima

Članak 56.

Osnovne gospodarske i usluge za stanovništvo

Potpora navedena u članku 52. točki (b) podtočki i. pokriva ustrojavanje osnovnih službi uključujući kulturne djelatnosti i djelatnosti vezane uz slobodno vrijeme koje se tiču sela ili skupine sela i pripadajuću manju infrastrukturu.

Članak 57.

Očuvanje i unapređenje ruralnog nasljeđa

Potpora navedena u članku 52. točki (b) podtočki iii. pokriva:

- (a) sastavljanje planova za zaštitu i upravljanje u vezi s lokalitetom Nature 2000 i drugih mjesta visoke prirodne vrijednosti, akcije osvješćivanja o okolišu i ulaganja vezana uz održavanje, obnovu i unapređenje prirodnog nasljeđa i razvoj lokaliteta visoke prirodne vrijednosti;
- (b) studije i ulaganja vezana uz održavanje, obnovu i unapređenje kulturnog nasljeđa poput kulturnih značajki sela i ruralnih krajobrazova.

Pododjeljak 3.

Obuka, usvajanje vještina i animiranje

Članak 58.

Obuka i informiranje

Potpora po članku 52. točki (c) ne uključuje tečajeve poduke ili obuke koji čine dio uobičajenih obrazovnih programa ili sustava na razini srednje škole ili višoj razini.

Članak 59.

Usvajanje vještina, animiranje i provedba

Potpora navedena u članku 52. točki (d) pokriva:

- (a) studije odnosnih područja;
- (b) mjere informiranja o području i strategiji lokalnog razvoja;
- (c) obuku osoblja uključenog u pripremu i provedbu strategije lokalnog razvoja;
- (d) promotivne događaje i obuku lidera;
- (e) provedbu putem javno-privatnih partnerstva osim onih definiranih člankom 62. stavkom 1. točkom (b) strategije lokalnog razvoja koja obuhvaćaju jednu ili više mjera iz članka 52. točaka (a), (b) i (c).

Pododjeljak 4.

Provedba osi

Članak 60.

Razgraničenje

Ako je mjera koja pripada ovom odjeljku usmjerena na aktivnosti koje su prihvatljive prema nekom drugom instrumentu potpore Zajednice, uključujući Strukturne fondove i instrument potpore Zajednice za ribarstvo, država članica u svakom programu određuje kriterije razgraničenja za aktivnosti koje podupire EPFRR i one koje podupiru drugi instrumenti potpore Zajednice.

ODJELJAK 4.

O s 4

Leader

Članak 61.

Definicija Leader pristupa

Leader pristup sadrži barem sljedeće elemente:

- (a) strategije lokalnog razvitka određene područjem i namijenjene dobro određenim podregionalnim ruralnim teritorijima;
- (b) lokalna javno-privatna partnerstva (u daljnjem tekstu lokalne akcijske skupine djelovanja);
- (c) pristup odozdo prema gore s pravom donošenja odluka za lokalne akcijske skupine u vezi s razradom i provedbom strategije lokalnog razvoja;
- (d) višesektorski nacrt i provedbu strategije zasnovane na interakciji između aktera i projekata različitih sektora lokalnoga gospodarstva;
- (e) provedbu inovativnih pristupa;
- (f) provedbu projekata suradnje;
- (g) umrežavanje lokalnih partnerstava.

Članak 62.

Lokalne akcijske skupine

1. Partnerski pristup lokalnom razvoju provode lokalne akcijske skupine koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

- (a) moraju predložiti integriranu strategiju lokalnog razvoja zasnovanu barem na elementima navedenim u članku 61. točkama (a) do (d) i (g) i moraju biti odgovorne za njezinu provedbu;
- (b) moraju se sastojati ili od skupine koja je već kvalificirana za Leader II. ⁽¹⁾ ili Leader+ ⁽²⁾ inicijative, ili u skladu s Leader pristupom, ili biti nova skupina koja predstavlja partnere iz različitih lokalnih društveno-gospodarskih sektora na odnošnom teritoriju. Na razini donošenja odluka, gospodarski i društveni partneri kao i ostali predstavnici civilnog društva poput poljoprivrednika, ženske ruralne populacije, mladih i njihovih udruženja, moraju sačinjavati najmanje 50 % lokalnog partnerstva;
- (c) moraju pokazati sposobnost definiranja i provedbe strategije razvoja za to područje.

2. Upravno se tijelo brine da lokalne akcijske skupine ili odaberu administrativnog i financijskog voditelja sposobnog upravljati javnim fondovima i osigurati zadovoljavajuće funkcioniranje partnerstva, ili se udruže u pravno osnovanu zajedničku strukturu čije ustrojstvo jamči zadovoljavajuće funkcioniranje partnerstva i sposobnost upravljanja javnim fondovima.

3. Područje koje pokriva strategija koherentno je i nudi dovoljnu kritičnu masu u smislu ljudskih, financijskih i gospodarskih resursa za potporu održivoj strategiji razvoja.

4. Lokalne akcijske skupine biraju projekte koji će se financirati u skladu sa strategijom. Mogu također izabrati i projekte suradnje.

⁽¹⁾ Obavijest Komisije državama članicama u kojoj se određuju smjernice za globalne potpore ili integrirane operativne programe za koje su države članice slobodne podnositi zahtjeve unutar okvira inicijative Zajednice za ruralni razvoj (Leader II.) (SL C 180, 1.7.1994., str. 48.).

⁽²⁾ Obavijest Komisije državama članicama od 14. travnja 2000. u kojoj se određuju smjernice za inicijativu Zajednice za ruralni razvoj (Leader+) (SL C 139, 18.5.2000., str. 5.). Obavijest zadnje izmijenjena Komunikacijom Komisije koje mijenja obavijest državama članicama od 14. travnja 2000. u kojoj se određuju smjernice za inicijativu Zajednice za ruralni razvoj (Leader+) (SL C 294, 4.12.2003., str. 11.).

Članak 63.

Mjere

Potpora se sukladno Leader osovini odobrava za:

- (a) provedbu lokalnih strategija razvoja navedenih u članku 62. stavku 1. točki (a), u svrhu ostvarivanja ciljeva jedne ili više od tri ostale osovine definirane u odjeljcima 1., 2. i 3.;
- (b) provedbu projekata suradnje koji uključuju ciljeve odabrane u točki (a);
- (c) upravljanje lokalnom skupinom djelovanja, usvajanje vještina i animiranje teritorija navedeno u članku 59.

Članak 64.

Provedba lokalnih strategija

Ako operacije po lokalnoj strategiji odgovaraju mjerama definiranim u ovoj Uredbi za ostale osi, relevantni se uvjeti primjenjuju u skladu s odjeljcima 1., 2. i 3.

Članak 65.

Suradnja

1. Potpora navedena u članku 63. točki (b) odobrava se međuteritorijalnim ili transnacionalnim projektima suradnje.

„Međuteritorijalna suradnja” označava suradnju unutar jedne države članice. „Transnacionalna suradnja” označava suradnju između teritorija u nekoliko država članica i s teritorijima u trećim zemljama.

2. Samo troškovi koji se odnose na teritorije unutar Zajednice udovoljavaju uvjetima za potporu.

3. Članak 64. primjenjuje se i na projekte suradnje.

POGLAVLJE II.

TEHNIČKA POMOĆ

Članak 66.

Financiranje tehničke pomoći

1. U skladu s člankom 5. Uredbe (EZ) br. 1290/2005 EPFRR može koristiti do 0,25 % svojih godišnjih dodijeljenih sredstava za financiranje pripremne, kontrolne, administrativne potpore, mjera evaluacije i kontrole, na poticaj Komisije i/ili u svoje ime. Takve radnje provode se u skladu s člankom 53. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi primjenljivoj na opći proračun Europskih zajednica ⁽¹⁾ i svih drugih odredbi te Uredbe i njezinih provedbenih odredbi primjenjivih na ovaj oblik izvršenja proračuna.

2. Na poticaj država članica, za svaki program ruralnog razvoja, EPFRR može financirati pripremu, upravljanje, praćenje, evaluaciju, informiranje i aktivnosti kontrole pomoći programu.

Za ove aktivnosti se može odvojiti do 4 % ukupnog iznosa za svaki program.

3. Unutar ograničenja navedenih u stavku 2., rezervira se iznos za uspostavu i rad nacionalne ruralne mreže navedene u članku 68.

Države članice s regionalnim programima mogu predložiti poseban program za uspostavu i rad njihove nacionalne ruralne mreže.

Pojedinosti o uspostavi i radu nacionalne ruralne mreže određuju se u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2.

Članak 67.

Europska mreža za ruralni razvoj

Europska mreža za ruralni razvoj za umrežavanje nacionalnih mreža, organizacija i uprava aktivnih u području ruralnog razvoja na razini Zajednice se uspostavlja u skladu s člankom 66. stavkom 1.

⁽¹⁾ SL L 248, 16.9.2002., str. 1.

Ciljevi mreže su:

- (a) prikupljanje, analiza i širenje informacija o mjerama Zajednice za ruralni razvoj;
- (b) prikupljanje, širenje i jačanje na razini Zajednice dobre prakse ruralnog razvoja;
- (c) pružanje informacija o razvoju u ruralnim područjima Zajednica i u trećim zemljama;
- (d) organiziranje sastanaka i seminara na razini Zajednice za aktivno uključene u ruralni razvoj;
- (e) uspostavljanje i vođenje stručnih mreža u svrhu olakšavanja razmjene stručnih mišljenja i davanje potpore provedbi i evaluaciji politike ruralnog razvoja;
- (f) potpora nacionalnim mrežama i inicijativama transnacionalne suradnje.

Članak 68.

Nacionalna ruralna mreža

1. Svaka država članica osniva nacionalnu ruralnu mrežu koja okuplja organizacije i uprave uključene u ruralni razvoj.

2. Iznos naveden u članku 66. stavku 3. prvom podstavku koristi se za:

- a) strukture potrebne za upravljanje mrežom;
- b) akcijski plan koji sadrži barem identifikaciju i analizu prenosivih dobrih praksi i informacije o njima, upravljanje mrežom, organizaciju razmjene iskustava i *know-how-a*, pripremu programa obuke za lokalne akcijske skupine u procesu stvaranja i tehničke pomoći međuteritorialnoj i transnacionalnoj suradnji.

GLAVA V.

DOPRINOS EPFRR-a*Članak 69.***Resursi i njihova podjela**

1. Vijeće, kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, određuje iznos potpore Zajednice ruralnom razvoju sukladno ovoj Uredbi za razdoblje od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013., njegovu godišnju raščlambu i minimalni iznos usmjeren na regije prihvatljivima prema Cilju konvergencije, a u skladu s financijskim predviđanjima za razdoblje 2007. do 2013. i Međuinstitucionalnim sporazumom o proračunskoj disciplini i poboljšanju proračunskog postupka za isto razdoblje.

2. 0,25 % resursa navedenih u stavku 1. namijenjeno je za tehničku pomoć Komisiji kako je navedeno u članku 66. stavku 1.

3. Iznosi navedeni u stavku 1. indeksiraju se s 2 % godišnje u svrhu njihovog programiranja i kasnijeg uključivanja u opći proračun Europskih zajednica.

4. Komisija izrađuje godišnju raspodjelu iznosa po državi članici navedenih u stavku 1., nakon odbitka iznosa navedenog u stavku 2., te uzimajući u obzir:

(a) iznose rezervirane za regije koje su prihvatljive sukladno Cilju konvergencije;

(b) prošle rezultate; i

(c) specifične situacije i potrebe na osnovu objektivnih kriterija.

5 Osim iznosa navedenih u stavku 4., države članice u obzir u svrhu programiranja uzimaju iznose nastale prilagodbom opisanom u članku 12. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1290/2005.

6 Komisija osigurava da godišnji iznosi odobreni od EPFRR-koji proizlaze iz Odjela upravljanja EFSJP-a za svaku državu članicu u skladu s ovom Uredbom, i iz ERDF-a, ESF-a i KF, u skladu sa zakonodavstvom Zajednice koje određuje opće odredbe za upravljanje tim fondovima u razdoblju od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013., uključujući doprinos ERDF-a u skladu sa zakonodavstvom Zajednice koje određuje Europsku susjedsku politiku, iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć u

skladu sa zakonodavstvom Zajednice koje određuje taj instrument, i iz dijela FIPR-a koji pridonosi Cilju konvergencije, ne prelaze 4 % BDP-a države članice procijenjenog u vrijeme usvajanja Međuinstitucionalnog sporazuma o proračunskoj disciplini i poboljšanju proračunskog postupka.

*Članak 70.***Doprinos fonda**

1. Odluka o usvajanju programa ruralnog razvoja određuje maksimalan doprinos EPFRR-a za svaku osovinu unutar praga fleksibilnosti koji će se odrediti u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2. Odluka jasno određuje, po potrebi, iznose odobrene za regije koje su prihvatljive prema Cilju konvergencije.

2. Doprinos EPFRR-a izračunava se na osnovu iznosa prihvatljive javne potrošnje.

3. Stopa doprinosa EPFRR-a utvrđuje se za svaku os.

(a) U slučaju osi 1 (konkurentnost) i osi 3 (raznolikost i kvaliteta života) kao i za tehničku pomoć u skladu s člankom 66. stavkom 2. redom se primjenjuju sljedeći maksimalni iznosi:

i. 75 % prihvatljive javne potrošnje u regijama koje su prihvatljive prema Cilju konvergencije;

ii. 50 % prihvatljive javne potrošnje u ostalim regijama.

(b) U slučaju osi 2 (poboljšanje okoliša i krajolika) i osi 4 (Leader) redom se primjenjuju sljedeći maksimalni iznosi:

i. 80 % prihvatljive javne potrošnje u regijama koje su prihvatljive prema Cilju konvergencije;

ii. 55 % prihvatljive javne potrošnje u ostalim regijama.

Minimalna stopa doprinosa EPFRR-a na razini osovina iznosi 20 %.

4. Bez obzira na maksimalne iznose određene u stavku 3., doprinos EPFRR-a može se povećati do 85 % za programe najudaljenijih regija i manje egejske otoke u smislu Uredbe (EEZ) br. 2019/93.

5. Za države članice koje se odluče za poseban program u skladu s člankom 66. stavkom 3. drugim podstavkom, maksimalni iznos doprinosa EPFRR-a iznosi 50 % prihvatljive javne potrošnje.

6. Mjere tehničke pomoći koje se poduzimaju na poticaj Komisije ili u njezino ime mogu se financirati sa 100 %.

7. Trošak koji sufinancira EPFRR ne sufinancira se doprinosom iz Strukturnih fondova, KF-a ili nekih drugih financijskih instrumenata Zajednice.

Može ga se sufinancirati samo po jednoj osi programa ruralnog razvitka. Kada aktivnost potpada pod mjere više osi, trošak se pripisuje dominantnoj osi.

8. Javna potrošnja na potpore poduzetnicima usklađena je s limitima potpora navedenim u odnosu na državne potpore, osim ako ova Uredba navodi drukčije.

Članak 71.

Prihvatljivi troškovi

1. Ne dovodeći u pitanje članak 39. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 1290/2005, trošak je prihvatljiv za dodjelu doprinosa EPFRR-a ako je relevantnu pomoć stvarno isplatila platna agencija između 1. siječnja 2007. i 31. prosinca 2015. Sufinancirane aktivnosti ne smiju biti dovršene prije datuma početka prihvatljivosti.

Novi trošak dodan u trenutku izmjene programa navedenog u članku 19je prihvatljiv od datuma kada Komisija primi zahtjev za izmjenu programa.

2. Troškovi su prihvatljivi za doprinos EPFRR-a samo kada su nastali povodom radnje o kojima je odlučilo upravno tijelo odnosnog programa ili pod njegovom odgovornošću, u skladu s kriterijima odabira koje je odredilo nadležno tijelo.

3. Pravila o prihvatljivosti troškova dodjele potpora određuju se na nacionalnoj razini, a predmetom su posebnih uvjeta utvrđenih u ovoj Uredbi za određene mjere ruralnog razvoja.

Sljedeći troškovi ne ostvaruju pravo na doprinos EPFRR-a:

- (a) PDV, osim nepovratnog PDV-a ako ga doista i potpuno snose korisnici osim osoba koje ne podliježu oporezivanju navedenih u članku 4. stavku 5. prvom podstavku Šeste direktive Vijeća 77/388/EEZ od 17. svibnja 1977. o usklađivanju zakonodavstava država članica o porezu na promet – Zajednički sustav poreza na dodanu vrijednost: jednaka osnovica za određivanje poreza ⁽¹⁾;
- (b) kamata na dug, ne dovodeći u pitanje stavak 5.;
- (c) kupnju zemljišta čija je cijena viša od 10 % svih prihvatljivih troškova za odnosnu radnju. U iznimnim i propisno opravdanim slučajevima može se odrediti veći postotak za radnje koje se tiču očuvanja okoliša.

4. Stavci 1. do 3. ne odnose se na članak 66. stavak 1.

5. Bez obzira na stavak 3. točku (b), doprinos EPFRR-a može biti i u drugom obliku osim nepovratne izravne pomoći. Detaljna pravila definiraju se u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2.

Članak 72.

Trajnost radnji vezanih uz aktivnosti ulaganja

1. Ne dovodeći u pitanje pravila o slobodi poslovnog nastana i slobodi pružanja usluga u smislu članaka 43. i 49. Ugovora, države članice osiguravaju da aktivnost ulaganja zadrži doprinos EPFRR-a ako ta aktivnost, unutar pet godina od odluke upravnog tijela o financiranju, ne doživi značajnu promjenu koja:

- (a) utječe na njezinu prirodu ili uvjete provedbe ili daje nedopuštenu prednost nekom poduzetniku ili javnom tijelu;
- (b) rezultira ili promjenom naravi vlasništva infrastrukturnog objekta, ili prestankom ili premještanjem proizvodne aktivnosti.

2. Nepravilno isplaćeni iznosi vraćaju se u skladu s člankom 33. Uredbe (EZ) br. 1290/2005.

⁽¹⁾ SL L 145, 13.6.1977., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom 2004/66/EZ (SL L 168, 1.5.2004., str. 35.).

GLAVA VI.

UPRAVLJANJE, KONTROLA I INFORMIRANJE

POGLAVLJE I.

UPRAVLJANJE I KONTROLA

Članak 73.

Odgovornosti Komisije

Kako bi osigurala, u kontekstu zajedničkog upravljanja, pouzdanu financijsku upravu u skladu s člankom 274. Ugovora, Komisija provodi mjere i kontrole navedene u članku 9. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1290/2005.

Članak 74.

Odgovornosti država članica

1. Države članice usvajaju sve zakonodavne, statutarne i administrativne odredbe u skladu s člankom 9. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1290/2005 kako bi osigurale uspješnu zaštitu financijskih interesa Zajednice.

2. Države članice određuju, za svaki program ruralnog razvoja, sljedeća tijela:

(a) upravno tijelo, koje može biti ili javno ili privatno tijelo koje djeluje na nacionalnoj ili regionalnoj razini ili sama država članica ako izvršava taj zadatak, koje upravlja odnosnim programom;

(b) akreditiranu platnu agenciju u smislu članka 6. Uredbe (EZ) br. 1290/2005;

(c) certifikacijsko tijelo u smislu članka 7. Uredbe (EZ) br. 1290/2005.

3. Države članice osiguravaju da je za svaki program ruralnog razvoja utvrđen relevantan sustav uprave i kontrole koji jamči jasnu raspodjelu i diobu funkcija između upravnog tijela i ostalih tijela. Države članice odgovorne su za uspješno funkcioniranje sustava tijekom programskog razdoblja.

4. Države članice provode kontrolu u skladu s detaljnim provedbenim pravilima određenim u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2., posebno u vezi s vrstom i intenzitetom kontrola, prilagođenih prirodi različitih mjera ruralnog razvoja.

Članak 75.

Upravno tijelo

1. Upravno tijelo je odgovorno za upravljanje i provedbu programa na uspješan, učinkovit i pravilan način, a posebno:

(a) da se radnje za financiranje odabiru u skladu s kriterijima primjenljivim na program ruralnog razvoja;

(b) da postoji sustav bilježenja i održavanja statističkih podataka o provedbi u računalnom obliku koji odgovara potrebama praćenja i evaluacije;

(c) da su korisnici i ostala tijela uključena u provedbu radnji:

i. upoznati sa svojim obvezama nastalih odobrenom pomoći, i da vode ili zasebni računovodstveni sustav ili odgovarajuće računovodstvene kodove za sve transakcije vezane uz tu radnju;

ii. svjesni zahtjeva o pružanju podataka upravnom tijelu i bilježenju izlaznih proizvoda i rezultata;

(d) da se evaluacije programa provode unutar rokova utvrđenih u ovoj Uredbi i da se pridržavaju zajedničkog okvira za praćenje i evaluaciju te da se obavljene evaluacije predaju relevantnim nacionalnim tijelima i Komisiji;

(e) za vodstvo Odbora za praćenje i za slanje odnosnom odboru potrebnih dokumenata kako bi on nadzirao provedbu programa u svjetlu njegovih specifičnih ciljeva;

(f) za usklađenost s obvezama u vezi s objavljivanjem navedenim u članku 76.;

(g) za sastavljanje godišnjih izvješća o napredovanju i, po odobrenju Odbora za praćenje, za predavanje tih izvješća Komisiji;

(h) da agencija za plaćanje prima sve nužne informacije, posebno o primijenjenim postupcima i svim provedenim kontrolama u svezi radnji odabranih za potporu, prije odobravanja plaćanja.

2. Ako je dio zadataka prenesen na drugo tijelo, upravno tijelo zadržava potpunu odgovornost za učinkovitost i ispravnost upravljanja i provedbe tih zadataka.

POGLAVLJE II.

INFORMIRANJE I OBJAVLJIVANJE

Članak 76.

Informiranje i promidžba

1. Države članice pružaju informacije o nacionalnim strateškim planovima, programima ruralnog razvoja i doprinosu Komisije te ih promiču.

Informacije su namijenjene široj javnosti. One ističu ulogu Zajednice i brinu o transparentnosti pomoći EPFRR-a.

2. Upravno tijelo programa odgovorno je za promidžbu kako slijedi:

(a) informira potencijalne korisnike, profesionalne organizacije, ekonomske i socijalne partnere, tijela uključena u promicanje jednakosti između muškaraca i žena i zainteresirane nevladine organizacije, uključujući ekološke organizacije, o mogućnostima koje program nudi i pravilima pristupa financiranju iz programa;

(b) informira korisnike o doprinosu Zajednice;

(c) informira širu javnost o ulozi Zajednice u programima i njihovim rezultatima.

GLAVA VII.

PRAĆENJE I EVALUACIJA

POGLAVLJE I.

PRAĆENJE

Članak 77.

Odbor za praćenje

1. Za svaki program ruralnog razvoja osniva se Odbor za praćenje unutar najviše tri mjeseca nakon odluke o odobrenju programa.

2. Svakim odborom za praćenje predsjedava predstavnik države članice ili upravnog tijela.

O sastavu odbora za praćenje odlučuje država članica i u njega su uključeni partneri navedeni u članku 6. stavku 1.

Na vlastitu inicijativu predstavnici Komisije mogu sudjelovati u radu odbora za praćenje u svojstvu savjetnika.

Svaki odbor za praćenje sastavlja svoja pravila postupka unutar institucionalnog, pravnog i financijskog okvira odnosne države članice i usvaja ih u dogovoru s upravnim tijelom kako bi svoje dužnosti obnašao u skladu s ovom Uredbom.

3. Države članice s regionalnim programima mogu osnovati nacionalni odbor za praćenje koji koordinira provedbu tih programa u odnosu na nacionalnu strategiju i količinu financijskih sredstava.

*Članak 78.***Odgovornosti odbora za praćenje**

Odbor za praćenje brine o uspješnosti provedbe programa ruralnog razvoja. Radi toga, odbor za praćenje:

- (a) konzultira se, unutar četiri mjeseca od odluke o odobrenju programa, o kriterijima odabira za financirane radnje. Kriteriji odabira revidiraju se u skladu s potrebama programiranja;
- (b) periodično pregledava napredak prema ostvarenju specifičnih ciljeva programa, na osnovu dokumenata koje predaje upravno tijelo;
- (c) ispituje rezultate provedbe, posebno ostvarenje ciljeva određenih za svaku os i tekuće evaluacije;
- (d) razmatra i prihvaća godišnje izvješće o napretku i zadnje izvješće o napretku prije slanja Komisiji;
- (e) može predložiti upravnom tijelu bilo kakve prilagodbe ili pregledati program usmjeren ostvarenju ciljeva EPFRR-a određenih u članku 4. ili poboljšati upravljanje uključujući upravljanje financijama;
- (f) razmatra i odobrava sve prijedloge kojima se mijenja i dopunjuje sadržaj Odluke Komisije o doprinosu iz EPFRR-a.

*Članak 79.***Postupci praćenja**

1. Upravno tijelo i odbor za praćenje nadgledaju kvalitetu provedbe programa.
2. Upravno tijelo i odbor za praćenje nadgledaju svaki program ruralnog razvoja pomoću financijskih i proizvodnih pokazatelja te pokazatelja rezultata.

*Članak 80.***Zajednički okvir praćenja i evaluacije**

Zajednički okvir praćenja i evaluacije sastavlja se u suradnji između Komisije i država članica i usvaja se u skladu s

postupkom opisanim u članku 90. stavku 2. Okvir navodi ograničeni broj zajedničkih pokazatelja primjenjivih na svaki program.

*Članak 81.***Pokazatelji**

1. Napredak, učinkovitost i uspješnost programa ruralnog razvoja u odnosu na njihove ciljeve mjeri se pomoću pokazatelja koji se odnose na stanje polaznih vrijednosti kao i financijsko izvršenje, proizvode, rezultate i utjecaj programa.
2. Svaki program ruralnog razvoja navodi ograničeni broj dodatnih pokazatelja specifičnih za taj program.
3. Gdje priroda pomoći dozvoljava, podaci koji se odnose na pokazatelje razvrstavaju se u odnosu na spol i dob korisnika.

*Članak 82.***Godišnje izvješće o napretku**

1. Prvi puta 2008. i do 30. lipnja svake godine upravno tijelo šalje Komisiji godišnje izvješće o napretku provedbe programa. Upravno tijelo šalje zadnje izvješće o provedbi programa Komisiji do 30. lipnja 2016.
2. Svako godišnje izvješće o napretku sadrži sljedeće elemente:
 - (a) svaku promjenu općih uvjeta koja ima izravan utjecaj na uvjete provedbe programa kao i svaku promjenu politike Zajednice ili nacionalnih politika koje utječu na usklađenost EPFRR-a i drugih financijskih instrumenata;

- (b) napredak programa u odnosu na postavljene ciljeve, na osnovu pokazatelja proizvodnje i rezultata;
- (c) financijsku provedbu programa koja za svaku mjeru navodi troškove plaćene korisnicima; ako program pokriva regije koje udovoljavaju uvjetima Cilju konvergencije, trošak se iskazuje zasebno;
- (d) sažetak djelovanja tekuće evaluacije u skladu s člankom 86. stavkom 3.;

(e) korake koje su poduzeli upravno tijelo i odbor za praćenje kako bi osigurali kvalitetu i uspješnost provedbe programa, posebno:

- i. mjere praćenja i evaluacije;
- ii. sažetak većih problema na koje se naišlo u upravljanju programom i sve poduzete mjere, uključujući i odgovor na komentare sukladno članku 83.;

iii. korištenje tehničke pomoći;

iv. korake poduzete u promidžbi programa u skladu s člankom 76.;

(f) izjavu usklađenosti s politikama Zajednice u kontekstu potpore, uključujući navođenje problema na koje se naišlo i mjere koje su prihvaćene kako bi se s njima nosilo;

(g) po potrebi, ponovno korištenje pomoći pribavljene sukladno članku 33. Uredbe (EZ) br. 1290/2005.

3. Izvješće se smatra prihvatljivim s ciljem primjene članka 26. Uredbe (EZ) br. 1290/2005 ako sadrži sve elemente navedene u stavku 2. i omogućuje procjenu provedbe programa.

Komisija ima dva mjeseca za komentare godišnjeg izvješća o napretku nakon što ga upravno tijelo pošalje. Rok se produljuje pet mjeseci za zadnje izvješće o programu. Ako Komisija ne odgovori u zadanom roku, izvješće se smatra prihvaćenim.

4. Pojediniosti o godišnjim izvješćima o napretku za određene programe u skladu s člankom 66. stavkom 3. utvrđuju se sukladno postupku opisanom u članku 90. stavku 2.

Članak 83.

Godišnje ispitivanje programa

1. Svake godine, po predavljanju godišnjeg izvješća o napretku, Komisija i upravno tijelo ispituju glavne rezultate

prethodne godine, u skladu s postupkom koji se određuje u dogovoru s državom članicom i dotičnim upravnim tijelom.

2. Nakon ispitivanja Komisija može izraditi komentare državi članici i upravnom tijelu, koji će o tome obavijestiti odbor za praćenje. Država članica obavještava Komisiju o radnjama poduzetim kao odgovor na takve komentare.

POGLAVLJE II.

EVALUACIJA

Članak 84.

Opće odredbe

1. Programi ruralnog razvoja predmetom su *ex ante* evaluacije, srednjoročna i *ex post* evaluacije u skladu s člancima 85., 86. i 87.

2. Cilj evaluacija je poboljšati kvalitetu, učinkovitost i uspješnost provedbe programa ruralnog razvoja. One procjenjuju utjecaj programa u smislu strateških smjernica Zajednice navedenih u članku 9. i problema ruralnog razvoja specifičnih za dotične države članice i regije, uzimajući u obzir zahtjeve održivog razvoja i utjecaj na okoliš koji udovoljavaju uvjetima relevantnog zakonodavstva Zajednice.

3. Evaluacija je organizirana, po potrebi, unutar odgovornosti država članica ili Komisije.

4. Evaluacije navedene u stavku 1. provode neovisni evaluatori. Rezultati su dostupni podložno Uredbi (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o pristupu javnosti dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije ⁽¹⁾.

5. Države članice osiguravaju ljudske i financijske resurse nužne za provedbu evaluacija, organiziraju stvaranje i skupljanje potrebnih podataka, i koriste različite informacije dobivene od sustava praćenja.

⁽¹⁾ SL L 145, 31.5.2001., str. 43.

6. Države članice i Komisija dogovaraju metode evaluacije i standarde koji se primjenjuju na inicijativu Komisije unutar okvira navedenog u članku 80.

Članak 85.

Ex ante evaluacija

1. Ex ante evaluacija dio je sastavljanja svakog programa ruralnog razvoja i cilj joj je optimizirati dodjelu proračunskih sredstava i poboljšati kvalitetu programiranja. Ona prepoznaje i procjenjuje srednjoročne i dugoročne potrebe, ciljeve koje je potrebno ostvariti, očekivane rezultate, kvantificirane ciljeve posebno u smislu učinka u odnosu na početno stanje, dodanu vrijednost Zajednice, opseg u kojem se u obzir uzimaju prioritete Zajednice, pouke ranijih programiranja i kvalitetu postupaka provedbe, praćenja, evaluacije i upravljanja financijama.

2. Ex ante evaluacija provodi se pod dogovornošću države članice.

Članak 86.

Srednjoročna i ex post evaluacija

1. Države članice utvrđuju sustav tekuće evaluacije za svaki program ruralnog razvoja.

2. Upravno tijelo za program i odbor za praćenje koriste tekuću evaluaciju za:

(a) ispitivanje napretka programa u odnosu na njegove ciljeve putem pokazatelja rezultata i, prema potrebi, pokazatelja utjecaja;

(b) poboljšanje kvalitete programa i njihove provedbe;

(c) ispitivanje prijedloga za znatne promjene programa;

(d) pripremu srednjoročne i ex post evaluacije.

3. Od 2008. upravno tijelo svake godine izvješćuje odbor za praćenje o aktivnostima tekuće evaluacije. Sažetak aktivnosti uključuje se u godišnje izvješće o napretku navedeno u članku 82.

4. 2010. tekuća evaluacija poprima oblik zasebnog izvješća o srednjoročnoj evaluaciji. Srednjoročna evaluacija predlaže mjere za poboljšanje kvalitete programa i njihove provedbe.

Sažetak izvješća o srednjoročnoj evaluaciji sastavlja se na inicijativu Komisije.

5. 2015. tekuća evaluacija poprima oblik zasebnog izvješća o ex post evaluaciji.

6. Srednjoročna evaluacija i ex post evaluacije ispituju stupanj korištenja resursa, uspješnost i učinkovitost programiranja EPFRR-a, njegov socioekonomski utjecaj i utjecaj na prioritete Zajednice. Pokrivaju ciljeve programa i nastoje izvući pouke o politici ruralnog razvoja. Prepoznaju čimbenike koji su pridonijeli uspjehu ili neuspjehu provedbe programa, uključujući održivost te prepoznaju najbolju praksu.

7. Tekuća evaluacija organizira se na inicijativu upravnih tijela u suradnji s Komisijom. Organizira se na višegodišnjoj osnovi i pokriva razdoblje 2007. - 2015.

8. Komisija na vlastitu inicijativu organizira mjere za organiziranje obuke, razmjene najbolje prakse i informacija za tekuće evaluatore, stručnjake u državama članicama i članove odbora za praćenje, kao i tematske i sažete evaluacije.

Članak 87.

Sažetak ex post evaluacija

1. Sažetak ex post evaluacija sastavlja se unutar odgovornosti Komisije, u suradnji s državom članicom i upravnim tijelom, koji skupljaju podatke potrebne za dovršetak sažetka.

2. Sažetak ex post evaluacija dovršava se najkasnije do 31. prosinca 2016.

GLAVA VIII.

DRŽAVNE POTPORE

Članak 88.

Primjena pravila na državne potpore

1. Osim ako je drukčije navedeno u ovoj glavi, članci 87., 88. i 89. Ugovora odnose se na potpore država članica za ruralni razvoj.

Međutim, članci 87., 88. i 89. Ugovora ne odnose se na financijske doprinose koje daju države članice kao pandan potporama Zajednice ruralnom razvoju unutar dosega članka 36. Ugovora u skladu s ovom Uredbom.

2. Zabranjuje se potpora za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava koja premašuje postotke navedene u Prilogu, u smislu članka 26. stavka 2. Ova se zabrana ne odnosi na potpore za ulaganja koja se odnose na:

(a) poduzeta ulaganja uglavnom u interesu javnosti i odnose se na očuvanje tradicionalnih krajobraza oblikovanih aktivnostima poljoprivrede i šumarstva ili na preseljenje gospodarskih zgrada;

(b) zaštitu i poboljšanje okoliša;

(c) poboljšanje higijenskih uvjeta stočarstva i dobrobiti životinja te ulaganja koja se odnose na sigurnost na radnom mjestu.

3. Zabranjuju se državne potpore odobrene poljoprivrednicima za nadoknadu prirodnih ograničenja u planinskim područjima i drugim područjima s ograničenjima ako ne ispunjavaju uvjete navedene u članku 37. Međutim, dodatna potpora koja prelazi iznose određene u skladu s člankom 37. stavkom 3. može se odobriti u propisno opravdanim slučajevima.

4. Zabranjuju se državne potpore poljoprivrednicima a tiču se agrokolišne obveze ili obveze dobrobiti životinja koje ne ispunjavaju uvjete navedene u člancima 39. i 40. Međutim, dodatna potpora koja prelazi maksimalne iznose određene u Prilogu, u skladu s člankom 39. stavkom 4. i člankom 40. stavkom 3., može se odobriti ako je propisno opravdana. U iznimnim slučajevima, može se dozvoliti propisno opravdano odstupanje s obzirom na minimalno trajanje tih obveza kako je navedeno u članku 39. stavku 3. i članku 40. stavku 2.

5. Zabranjuju se državne potpore poljoprivrednicima koji se prilagođavaju zahtjevnim standardima zasnovanim na zakonodavstvu Zajednice na području zaštite okoliša, javnog zdravlja, zdravlja životinja i biljaka, dobrobiti životinja i sigurnosti na radnom mjestu, ako ne ispunjavaju uvjete navedene u članku 31. Međutim, dodatna potpora koja prelazi maksimalne iznose određene u skladu s tim člankom može se odobriti za pomoć poljoprivrednicima kako bi se uskladili s nacionalnim zakonodavstvom koje prelazi standarde Zajednice.

6. Ako ne postoji zakonodavstvo Zajednice, zabranjuju se državne potpore za pomoć poljoprivrednicima koji se prilagođavaju zahtjevnim standardima zasnovanim na nacionalnom zakonodavstvu na području zaštite okoliša, javnog zdravlja, zdravlja životinja i biljaka, dobrobiti životinja i sigurnosti na radnom mjestu, ako ne ispunjavaju uvjete navedene u članku 31. Dodatna potpora koja prelazi maksimalne iznose određene u Prilogu, u vezi s člankom 31. stavkom 2., može se odobriti ako je opravdana sukladno članku 31.

Članak 89.

Dodatno nacionalno financiranje

Države članice obavijestit će o državnim potporama namijenjenim dodatnom financiranju ruralnog razvoja za koji je odobrena potpora Zajednice, a odobrit će ih Komisija u skladu s ovom Uredbom kao dio programiranja navedenog u članku 16. Prva rečenica članka 88. stavka 3. Ugovora ne odnosi se na potpore o kojima se obavještava na ovakav način.

GLAVA IX.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 90.

Odbor

1. Komisiji pomaže Odbor za ruralni razvoj (u daljnjem tekstu Odbor).

2. Ako se upućuje na ovaj stavak, primjenjuju se članci 4. i 7. Odluke 1999/468/EZ.

Razdoblje navedeno u članku 4. stavku 3. Odluke 1999/468/EZ određuje se u trajanju od jednog mjeseca.

3. Odbor usvaja svoja pravila postupka.

Članak 91.

Provedbena pravila

Preko i iznad mjera navedenih u određenim odredbama ove Uredbe usvajaju se detaljna pravila za provedbu ove Uredbe u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2. Ona posebno pokrivaju:

(a) predstavljanje programa ruralnog razvoja;

(b) uvjete koji upravljaju mjerama ruralnog razvoja.

Članak 92.

Prijelazne odredbe

1. Ako su nužne posebne mjere za omogućavanje prijelaza sa sustava koji se sada primjenjuje na sustav utvrđen ovom Uredbom, takve se mjere usvajaju u skladu s postupkom opisanim u članku 90. stavku 2.

2. Takve se mjere posebno usvajaju kako bi integrirale postojeću potporu Zajednice koju je odobrila Komisija iz orijentacijskog ili iz jamstvenog odjela EPFRR-a za razdoblje koje završava nakon 1. siječnja 2007. u potporu ruralnom razvoju određenu ovom Uredbom te kako bi pokrile *ex post* evaluacije programa u razdoblju 2000. - 2006.

Članak 93.

Stavljanje izvan snage

1. Uredba (EZ) br. 1257/1999 se stavlja izvan snage od 1. siječnja 2007. uz iznimku članka 13. točke (a), članka 14. stavka 1. i prve dvije alineje članka 14. stavka 2., članka 15., 17. do 20., članka 51. stavka 3. i članka 55. stavka 4. i dijela Priloga I. koji određuje iznose sukladno članku 15. stavku 3. Te se odredbe stavlja izvan snage 1. siječnja 2010., sukladno aktu Vijeća usvojenom u skladu s postupkom opisanim u članku 37. Ugovora.

Upućivanje na Uredbu izvan snage tumači se kao upućivanje na ovu Uredbu.

Uredba (EZ) br. 1257/1999 i dalje se primjenjuje na radnje koje je Komisija odobrila sukladno toj Uredbi prije 1. siječnja 2007.

2. Direktive i odluke Vijeća koje određuju i izmjenjuju popise područja s težim uvjetima gospodarenja usvojene u skladu s člankom 21. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 950/97 ovim se stavljaju izvan snage od 1. siječnja 2010., sukladno aktu Vijeća usvojenog u skladu s postupkom opisanim u članku 37. Ugovora.

Članak 94.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dan od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se na potporu Zajednice za programsko razdoblje koje započinje 1. siječnja 2007. Međutim, ova se Uredba ne primjenjuje prije stupanja na snagu zakonodavstva Zajednice koje određuje opće odredbe koje uređuju ERFR-om, ESF-om i KF-om, za razdoblje od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013., uz iznimku članaka 9., 90., 91. i 92. koji se primjenjuju od stupanja na snagu ove Uredbe.

Bez obzira na drugi podstavak, članak 37., članak 50. stavci 2. do 4. i članak 88. stavak 3. primjenjuju se od 1. siječnja 2010., podložno aktu Vijeća usvojenog u skladu s postupkom opisanim u članku 37. Ugovora.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. rujna 2005.

Za Vijeće
Predsjednik
M. BECKETT

PRILOG

IZNOSI I STOPE POTPORE

članak	predmet	iznos u eurima ili stopa	
22. stavak 2.	potpora za ustrojavanje (*)	55 000	
23. stavak 6.	prijevremeno umirovljenje	18 000	po prenositelju godišnje
		180 000	ukupan iznos po prenositelju
		4 000	po radniku godišnje
		40 000	ukupan iznos po radniku
24. stavak 2.	usluge savjetovanja	80 %	prihvatljivi trošak po usluzi savjetovanja
		1 500	maksimalni dozvoljeni iznos
26. stavak 2.	intenzitet potpore za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava	60 %	iznosa prihvatljivih mladih poljoprivrednika u područjima navedenim u članku 36. točki (a) podtočkama i., ii. i iii.
		50 %	iznosa prihvatljivih ulaganja ostalih poljoprivrednika u područjima navedenim u članku 36. točki (a) podtočkama i., ii. i iii.
		50 %	iznosa prihvatljivih ulaganja mladih poljoprivrednika u ostalim područjima
		40 %	iznosa prihvatljivih ulaganja ostalih poljoprivrednika u ostalim područjima
		75 %	iznosa prihvatljivih ulaganja u najudaljenijim regijama i na malim egejskim otocima u smislu Uredbe (EEZ) br. 2019/93
		75 %	iznosa prihvatljivih ulaganja u državama članicama koje su pristupile Zajednici 1. svibnja 2004., za provedbu Direktive Vijeća 91/676/(EEZ) (1) unutar maksimalnog razdoblja od četiri godine od datuma pristupanja u skladu s člankom 3. stavkom 2. i člankom 5. stavkom 1. te Direktive
27. stavak 3.	intenzitet pomoći za povećanje gospodarske vrijednosti šuma	60 % (**)	iznosa prihvatljivih ulaganja područjima navedenim u članku 36. točki (a) podtočkama i., ii. i iii.
		50 %	iznosa prihvatljivih ulaganja u ostalim područjima
		85 % (**)	iznosa prihvatljivih ulaganja u najudaljenijim područjima

članak	predmet	iznos u eurima ili stopa	
28. stavak 2.	intenzitet pomoći za dodavanje vrijednosti poljoprivrednim i šumskim proizvodima	50 %	iznosa prihvatljivih ulaganja u područjima koja su prihvatljiva sukladno Cilju konvergencije
		40 %	iznosa prihvatljivih ulaganja u ostalim područjima
		75 %	iznosa prihvatljivih ulaganja u najudaljenijim područjima
		65 %	iznosa prihvatljivih ulaganja na malim egejskim otocima u smislu Uredbe (EEZ) br. 2019/93
31. stavak 2.	maksimalan iznos potpore za udovoljavanje standardima	10 000	po gospodarstvu
32. stavak 2.	maksimalan iznos potpore za sudjelovanje u programima kvalitete hrane	3 000	po gospodarstvu
33.	intenzitet potpore za aktivnosti informiranja i promidžbe	70 %	prihvatljivog troška te aktivnosti
34. stavak 3.	maksimalan iznos za samoopkrbna poljoprivredna gospodarstva	1 500	po poljoprivrednom gospodarstvu godišnje
35. stavak 2.	skupine proizvođača: maksimalan iznos, kao postotak prodane proizvodnje tijekom prvih pet godina nakon priznanja ali koji za svaku od prvih pet godina ne prelazi iznos od	5 %, 5 %, 4 %, 3 % i 2 % (***)	redom za 1., 2., 3., 4. i 5. godinu za prodanu proizvodnju do 1 000 000 eura
		2,5 %, 2,5 %, 2,0 %, 1,5 % i 1,5 %	redom za 1., 2., 3., 4. i 5. godinu za prodanu proizvodnju preko 1 000 000 eura
		100 000	za prvu godinu
		100 000	za drugu godinu
		80 000	za treću godinu
		60 000 50 000	za četvrtu godinu za petu godinu
37. stavak 3.	minimalno plaćanje za područja s ograničenjem	25	po hektaru KPP-a
	maksimalno plaćanje za područja s ograničenjima u planinskim područjima	250	po hektaru KPP-a
	maksimalno plaćanje za područja s ograničenjem	150	po hektaru KPP-a
38. stavak 2.	početno maksimalno plaćanje za mrežu Natura 2000 za razdoblje koje ne prelazi pet godina	500 (****)	po hektaru KPP-a
	uobičajeno maksimalno plaćanje za mrežu Natura 2000	200 (****)	po hektaru KPP-a
39. stavak 4.	godišnji usjevi	600 (****)	po hektaru
	specijalizirani višegodišnji usjevi	900 (****)	po hektaru
	ostale uporabe zemljišta	450 (****)	po hektaru
	lokalne vrste kojima prijeti nestanak u poljoprivrednoj proizvodnji	200 (****)	po grlu stoke
40. stavak 3.	dobrobit životinja	500	po grlu stoke

članak	predmet	iznos u eurima ili stopa	
43. stavak 4.	maksimalna godišnja premija za pokrivanje troškova izgubljenog prihoda zbog pošumljavanja		
	— za poljoprivrednike ili njihova udruženja	700	po hektaru
	— za sve druge fizičke ili pravne osobe	150	po hektaru
43. stavak 4., 44. stavak 4. i 45. stavak 3.	— intenzitet pomoći za troškove osnivanja	80 % (**)	prihvatljivih troškova u područjima navedenim u članku 36. točki (a) podtočki i., ii. i iii.
		70 %	prihvatljivih troškova u ostalim područjima
		85 % (**)	prihvatljivih troškova u najudaljenijim područjima
46. i 47. stavak 2.	godišnje plaćanje za mrežu Natura 2000 i za zaštitu šumskog okoliša		
	— minimalno plaćanje	40	po hektaru
	— maksimalno plaćanje	200 (****)	po hektaru

(¹) Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od zagađivanja nitratima iz poljoprivrednih izvora (SL L 375, 31.12.1991., str. 1.).

(*) Potpora za ustrojavanje može se dati u obliku jedinstvene premije do maksimalnog iznosa od 40 000 EUR ili u obliku poticaja za kamate čija kapitalizirana vrijednost ne prelazi 40 000 EUR. Za oba oblika potpore kombinirano, maksimum je 55 000 EUR.

(**) Ne primjenjuje se u slučaju tropskih ili suptropskih šuma i šumovitih područja u državnom vlasništvu na teritorijima Azora, Madeire, Kanarskih otoka, malih egejskih otoka u smislu Uredbe (EEZ) br. 2019/93 i francuskih prekomorskih departmana.

(***) U slučaju Malte Komisija može odrediti minimalni iznos pomoći za proizvodne sektore u kojima je ukupna proizvodnja izuzetno mala.

(****) Ovi se iznosi u iznimnim slučajevima mogu povećati uzimajući u obzir posebne okolnosti koje treba objasniti u programima ruralnog razvitka.